

Liisi Mäeumbaed alustas abivallavanema ametis

Hiiumaa vallavalitsuse abivallavanema ametikohale asus Liisi Mäeumbaed. Liisi vastutada on haridus- ja sotsiaalvaldkond. Koostöös osavaldadega aga ka kultuur, noorsootöö ja sport.

Liisi on põline hiidlane. Tema peres sirgub kolm poega, kaks nooremast õpivad Kärkla põhikoolis ja vanim Hiiumaa gümnaasiumis.

Tal on magistrakraadi haridusteadustes. Lisaks on Liisi viimasel ajal täiendanud enast juhtimise valdkonnas.

Varem on Liisi töötanud õpetajana nii formaalses kui ka mitteformaalses hariduses: „Olen töötanud Käina koolis, Kärkla põhikoolis, lühikest aega Emmaste põhikoolis, Palade looduskeskuses, aga ka keskkonnaametis. Viimasel kolm aastat olen töötanud Kärkla põhikoolis õppealajuhatajana.”

Liisi on alati olnud kogu-

Foto: Kersti Teär

konnas aktiivne. Ta oli Pühalepa valla viimase ja Hiiumaa valla esimese volikogu liige. Liisi on kokku kaheksa aastat osalenud sotsiaalkomisjoni töös.

„Viimased neli aastat juhtisin Hiiumaa vallavolikogu sotsiaal- ja tervishoiukomisjoni,” rääkis Liisi. Lisaks on ta Sotsiaaldemokraatliku Erakonna liige ning Hiiumaa piirkonna aseesimees.

VALLAVANEM JA ABIVALLAVANEMAD

- Volikogu lisas jaanuarikuu istungil vallavalitsuse koosseisu teise abivallavanema Liisi Mäeumbaia, kes on vallavalitsuses juba 21. jaanuarist. Abivallavanem Üllar Laid alustas tööd novembris.
- Vallavanem ja abivallavanemad on vallavalitsuse töövaldkonnad omavahel jaganud järgmiselt.
- Vallavanem Hergo Tasuja vastutusvaldkonnad: vallavalitsuse üldjuhtimine ja personaliküsimused, valla esindamine, suhtlus riigiasutustega ja volikoguga, sise- ja väliskommunikatsioon, sisekontrolli korraldamine, rahandus ja eelarve, turism ja turundus, ühistransport.
- Abivallavanem Üllar Laidi vastutusvaldkonnad: taristud, planeerimine, elamumajandus, maakorraldus, jäätme- ja keskkond, keskkonnahoid, taastuvenergia ja energiamajandus.
- Abivallavanem Liisi Mäeumbaia vastutusvaldkonnad: haridus ja huviharidus, sport, tervishoid, kultuur ja vaba aeg, noorsootöö, sotsiaaltöö ja lastekaitse.

Hiiumaa rahvaarv kasvas aastaga 43 elaniku võrra

Hiiumaa elanike arv oli ka läinud aastal tõusulainel – rahvaarv kasvas aastaga 43 elaniku võrra. 1. jaanuari 2022 seisuga oli end saarele registreerinud 9557 elanikku. Kokku registreeris möödunud aastal oma elukohaks Hiiumaa 414 uut elanikku. Hiiumaa elanike registrist lahkus 325 inimest. Möödunud aastal registreeriti Hiiumaal 85 sündi ja 122 surma.

Aitäh, et elad Hiiumaal!

Võimalus esitada arengukava muudatusettepanekuid

Hiiumaa vallavalitsus ootab kõigilt hiljemalt 10. veebruariks Hiiumaa valla arengukava põhjendatud muudatusettepanekuid e-posti aadressile valitsus@hiiumaa.ee.

Vallavalitsus vaatab arengudokumendi üle regulaarselt kord aastas ning muudatusi võivad teha kõik.

Valla arengukava on dokument, milles esitatakse majandusliku, sotsiaalse ja kultuurilise keskkonna, looduskeskonna ja rahvastiku tervise arengu pikaajalised suundumused ja vajadused ning Hiiumaa maakondliku arengu strateegiline planeerimine. Hiiumaa valla arengukava leiad vald.hiiumaa.ee/arengukava.

Jätkusuutlik Hiiumaa

Saare Lõhn: tee ja tooda seda, mida sul endal elus ja majapidamises vaja

„Jätkusuutlik Hiiumaa” on artiklisari, kus tutvustame UNESCO programmialal „Inimene ja biosfäär” toimetavaid Hiiumaa ettevõtteid, kes majandavad saare hoitud elukeskkonnas loodusega kooskõlas.

Saare Lõhn on bränd, mis toodab Hiiumaa kadakat 100 protsenti looduslike ja aromaatside viirukeid. Ettevõtmise taga on vahepeal Hiiumaalt lahkunud, kuid nüüd suviti ringiga taas saarele jõudnud Jaana ja Meelis Toome koos lastega.

Idee kadakast viirukeid teha sündis Meelisel juba paarikümmend aastat tagasi ja see sai alguse lihtsalt vajadusest värskendada talvel maamajas õhku. „Hiired olid talvel tühjas Hiiumaa talumajas pidu pannud ning kadakasuits oli peale koristamist ideaalne lahendus õhu puhastamiseks,” rääkis Jaana. Tema sõnul põletati juba iidsetel aegadel talumajades kadakaoksi – kadakaoksi on ju vana noia- taim –, kuid viiruki põletamine tundus Jaana sõnul palju ohutum, sest okste põletamisel võib sädemeid lennata.

„Mõne aasta pärast hakkasime viirukitesse lisama ürte, vaikusid ja okkaid, mida Hiiumaal sealsamas saada oli, mesinikul ju taruvai- ku ikka on. Õue pealt kaselt näpistasime mõned kaselehed, katsetasime, kuidas lõhnab kadaka ja männioksa kombo,” selgitas Jaana, kuidas sündis bränd Saare Lõhn.

Jaana ja Meelis pakendasid kõik sordid ja esialgu hulumelne idee – müüa eestlastele kui viirukivõõrale inimesele viirukeid – sai teoks ning võeti üllatavalt kenasti vastu. Jaana sõnul desinfitseerib kadakas õhku ja eestlastele ikka meeldib jätkusuutlikkus, looduslähedus ja käsitsi valmistatud toodet ise proovida ning kinkida sõbrale.

Tootevalik täieneb

Saare Lõhna tootevalikusse lisandub iga aasta mõni uus sort. Kokku on neid 13, Jaana sõnul peagi juba 14: „Meil

saab kas puhast kadakat või kadakat salveiürdiga, taruvaiguga, männiokastega, seedriokastega, kanepiürdiga, kaselehtedega. Maagiliste retseptide eeskujul tehtud loitsude sarjas on meil Armastuse Loits (magusad vürtsid), Külluse Loits (roheline vürtsid), Meelerahu Loits (mere- ja ranniku- taimed).”

Jaana lisas, et Hiiumaal on tormimurdu tunda saanud kadakaid ikka ning nina hobikorras kadakaviirukeid pereettevõtteks teevadki. Osa Saare Lõhna viirukisorte on saanud ka uue kuju – nad on ümmargused nagu täiskuu, seega ka tope- ltsuured.

Saare Lõhna tootearendus on peamiselt Meelise õul. Arvemajandust teevad Jaana ja Meelis koos ning turundus-kujundus-suhtlus on rohkem Jaana teha. „Viirukeid ning ka keraamilisi aluseid teeme kogu perega n-ö ümarlaua taga, nii saavad ka lapsed juba maast madalast kogemuse võrra rikkamaks, et mismoodi ettevõtte tehakse, kuidas käib tootearendus ja kuidas ise endale taskuraha välja teenida,” rääkis Jaana.

Inspiratsioon tuleb Hiiumaal iseenesest

Jaana sõnul saavad nad uute viirukite loomiseks inspiratsiooni Hiiumaal aega veetes justkui iseenesest – met- sas kõndides ning puuvaiku puudutades, taimi nuusutades. Ta lisas, et inspiratsioon võib tulla isegi kõõgisküps- setades: „Näiteks on meil ju ka magusate vürtsidega Armastuse Loits, kus ongi kadakas ja kaneel-kardemon.” Üks nende enda vajadusest

Foto: erakogu

tekkinud idee sündis, kui saunas käies oli soov tuua sinna kadakalõhna ja nii valmisidki kadaka lõhnakotid, mis sobivad saunalavale või leilivette panna.

Inimesed terviseteadlikumad

Saare Lõhna tooteid on juba paar aastat võimalik osta e-poest www.kadakaviirukid.ee, kus saab kõigi toodete kohta ka lähemalt lugeda. Lisaks on Saare Lõhna tooted müügil väga erinevates kohtades: suurematel saartel, pealinna ja Tartu-Pärnu-Haapsalu disainipoodides, muuseumitest mahepoodideni ja turismiinfo- punktides kristallipoodideni. „Meie tooteid on avastanud ka lähinaabrid Soomes, Rootsis, Lätis ning kauge- malgi Euroopas,” lisas Jaana.

Tema sõnul on praegu Eestis kõik, mis 100 protsenti looduslik, väga populaarne: „Inimesed on terviseteadlikumad kui iial varem, välismaist keemiat ei soovi kodus kasutada ei lapsevane- mad ega lemmikloomapida- jad, joogatajad ega hipsterid. Ja selle üle on meil ainult hea meel. Tore on tegeleda hobi korras millegagi, kust saab kuhjaga positiivset vastuka- ja ning teadmist, et teed va- jalikku asja.”

Edasi sinna, kuhu tiivad kannavad

Jaana sõnul on nende unis- tused Saare Lõhnaga mõnes mõttes juba täitunud: inimesed on neid üles leidnud ja nad plaanivad selle tore- da hobiga edasi minna sin- na, kuhu tiivad kannavad, ikka inspireeritult Eesti ja eriti Hiiumaa puutumast puhtast loodusest. Lisaks on Saare Lõhn tunnustatud Hiiumaa Rohelise Mär- giga ja ära märgitud ka ajakirja Ema „Ilusa elu giidis”.

„Meie sõnum ongi, et tee ja tooda seda, mida on sul endal elus ja majapidamises vaja, millest oled puudust tundnud. Küllap leiavad siis ka teised sind üles, kui teed oma asja südamega, loodussäästlikult, kvaliteetsest toorainest ja järjepidevalt – elu on toredaid üllatusi täis!” lausub Jaana.

SÜNDINUD UUED VALLAKODANIKUD

Roman Degtjov
Romet Vahtra
Loviise Marie Murro

Õnnitleme vanemaid!

Kuuldused turismisuve ära jäämisest on ennatlikud

KRISTEL ÜKSVÄRAV
Hiiumaa turismiklastri juht

Uus aasta on määramatust tule- viku suhtes kasvatatud. Lisaks nakatumisnäitajatele mõjutavad igapäevast elu elektri ja kütuste hinnatõus, toidu ja teiste kaupade kallinemine ning ootamatud otsused pealinna poliitikute ka- binettides.

Mida toob hooaeg turismite- gijatele, julgeks vist ennustada ainult Igor Mang ja temagi mitte kuigi täpselt. Kindlalt võib öelda, et suvi tuleb ka tänavu, et jaani- päeva aegu tekivad Rohukülas ja Heltermaal närvilised järjekor- rad ja et „...ja Margus nõukogu- de armeest” piletid müüakse ko- he välja.

Kindel on ka, et inimesed puh- kamata ei jäta. Kui ei saa Hispa- niasse, saab Hiiumaale. Kuidas vä- listuristid liikuma pääsevad, on ennustamatu, kuid tundub, et tu- rism taastub.

Tähtsal kohal Hiiumaa turismi- ettevõtluse elavdamisel on kohali- ku sadamatevõrgu väljaehitamine, merelise Hiiumaa kuvandil ja sel- le turundamisel rajaneb turismi- klastri piirkondliku konkurentsi- võime suurendamise projekt. In- terregi Eesti-Läti koostööprojek- tist eurorahastuse saanud Kalana sadam aitab tuua uut hingamist Kõpu poolsaare läänetipu ette- võtteklastri ja avab Hiiumaa ka Stockholmist skäärde ja Gotlandi poolt saabuvate mereturistide- le. Lisaks võimaldab Kalana kü- lalissadam avada merematkatee- konna ümber Hiiumaa ka väike- laevadele, kes ei taha ööseks me- rele jääda ning soovivad leida iga päevateekonna lõpuks mugava kü- lalissadama.

Hiiumaa turismi aastaraamat ehk niinimetatud kataloog tuleb tänavu sarnase lehekülgede arvu ja tiraažiga nagu eelmisel aastal, aga pisut muutunud kontseptsiooni ja mahukama sisulise osa- ga. Turismiettevõtete reklaamid ja pakkumised on seal endiselt ole- ma, kuid sisult meenutab trükis pigem reisiajakirja, mis tänavusele kirjanduse teema-aastale kohaselt keskendub Hiiumaa lugudele ja le- vib üle Eesti. Suur osa energiast lä- heb digilahendustele. Koos giidide ja turismiettevõtjatega valmista- me ette audiogiidiga külastustee- konnad ja ühispakkumised, mida internetis saab müüa messide toi- mumisest sõltumata.

Vallavalitsuse istungitelt

◉ Nimetati Tiit Reha Emmaste osavalla vanemaks alates 4. jaanuarist ja Liisa Randmaa Kärddla osavalla vanemaks alates 10. jaanuarist Hiiumaa vallavalitsuse volituste ajaks.

◉ Kõrgessaare raamatukogu töötajate koosseis alates 1. jaanuarist: direktor, Lauka haru- raamatukogu raamatukoguhoidja (0,8 töökohta) ja Kõpu laenutuspunkti laenutaja (0,1).

◉ Käina huvi- ja kultuurikeskuse töötajate koosseis alates 1. veebruarist: direktor, õpetaja-ringijuh (9,5 töökohta), noorsootöötaja (1,5), koristaja (1,5). Muudatusega tuuakse tagasi koristaja koht, kuna koristusteenuste tellimine ei õigus- tanud end. Võrreldes 2012. aastal kehtestatud koosseisuga on viimastel aastatel suurenenud noorsootöötaja koormus poole koha võrra ja kaks kohta on li- sandunud seoses Emmaste filiaali käivitumisega.

◉ Hiiu maakonna teenetmär- gi ja Hiiumaa valla aukodaniku ajutine komisjon: vallavalitsuse esindaja ja komisjoni esimees Hergo Tasuja, vallavalitsuse esindaja Liisi Mäeumbaed, vo- likogu fraktsioonide esindajad Liina Lepamaa, Tuuli Tammla, Aivar Viidik, Ants Vahtras, Palle Kõlar. Vallavalitsus edastas et- tepanekud komisjonile otsus- tamiseks.

◉ Anti Hiiumaa vallavalitsuse- le kuuluv Kõpu internaatkooli kinnistul asuv hooneosa ren- dile OÜ-le Dr Toodo Hambaravi kuni 31. detsembrini 2027. Ruumid antakse üürile samu- ti nagu Vabakoolile kulupõhi- selt. Sotsiaalkeskus ega vald ruumide rendiga tulu ei teeni. Dr Toodo Hambaravi OÜ on avaldanud soovi sisustada Kõ- pus hambaravi- ja teraapiaka- binet, mis alustaks tööd 2022. aasta suvel.

◉ Kiire internet: Üllar Laid andis ülevaate kiire interneti võrgustiku väljaarendamisest Hiiumaal. Vallavalitsus kinnit- tas ettepaneku Hiiumaa küla- de osas.

◉ Korraldatakse lihthanke- menetluses riigihange täis- komplektsete purjepaatide soetamiseks Hiiumaa spor- dikoolile.

◉ Tunnistati kehtetuks ja lõ- peti villalao katuse ehitustöö- de riigihanke menetlus. Han- kekomisjon otsustas, et hanke alusdokumente on vaja muu- ta, mistõttu muutuvad ka riigihanke läbiviimise tingimu- sed. Samas korraldatakse vil- lalao katuse ehitustööde uus, avatud hankemenetluses riigi-

hange. Hoone restaureerimis- ja rekonstrueerimistööde esi- mese etapi käigus vahetatak- se välja amortiseerunud katus koos katuse aluslaudise ja sa- rikatega ning restaureeritakse karniis. Ehitustööde teostami- se aluseks on Projektibüroo OÜ koostatud põhiprojekt „Kärddla sadama laohoone 1 ehitus- ja restaureerimisprojekt”.

◉ Korraldatakse avatud han- kemenetluses riigihange propa- ani ostmiseks Kõrgessaare osavalla katlamajadele, et lei- da koostööpartner, kes müüb ja tarnib Kõrgessaare osavalla kolmele katlamajale vedelgaasi. Edukaks tunnistatud pakku- jaga sõlmitakse hankeleping, mille periood kestab 30. juu- nini 2024.

◉ Sõlmitakse leping OÜga Roadplan Põllu tänava äärse kergliiklustee projekteerimi- seks summas 15 840 koos käi- bemaksuga.

◉ Sõlmitakse leping ASiga Pro- paan kolme Kõrgessaare katla- maja mahutite täitmiseks ve- delgaasiga ajavahemikul 5. jaanuarist 30. aprillini 2022. Tee- nuse maksumus on 890 eurot ühe tonni gaasi kohta, lisan- dub käibemaks.

◉ Võeti vastu määrus „Eluase- mekulude piirmäärade keh- testamine toimetulekutoetu- se määramisel“. Eluasemeku- lude piirmäärades suurenda- ti tarbitud elektrienergia mak- sumust 30 eurolt 50 eurole esi- mese perekonnaliikme koh- ta kuus ja 15 eurolt 25 eurole iga järgneva liikme kohta kuus ning majapidamisgaasi maksu- must 60 eurolt 80 eurole aastas pere kohta.

◉ Tagatakse ühele inimesele eluruum Kõrgessaares.

◉ Määrati projekti „Puude- ga inimese eluaseme füü- silise kohandamine 2021“ raames toetus veel ühele inimesele hügieenitoimingute parandamiseks.

◉ Määrati Hiiumaa valla eest- kostel oleva inimese eestkost- jaks vallavalitsuse sotsiaaltöö- spetsialist Kairi Priit.

◉ Lubati ajutiselt sulgeda Em- maste Naksitrallide lasteaed 23.–31. detsembril 2021.

◉ Omaosaluse fondist eralda- takse Hiiumaa spordikooli pro- jektide kaasfinantseeringuks 494 eurot.

◉ Ei antud Hiiumaa Spordi- le nõusolekut sõlmida jalg- palliväljaku kunstmuru hool- dustraktori liisinguleping. Hiiumaa Spordil tuleb koos Kärddla osavallaga läbi mõel- da, kas on võimalik lahendada

kunstmuru hooldus keskvälja- kut hooldava traktoriga.

◉ Rahuldati osaliselt taotle- ja kahju hüvitamise taotlus: löökaugust sõidukile tekkinud kahju. Taotlejale makstakse hü- vitisena 100 eurot.

◉ Muudeti Hiiumaa vallava- litsuse 7. aprilli 2021 korral- dust „2021. aasta alaeelarvete detailse jaotuse kinnitamine” ja kinnitati alaeelarvete jaotu- se muudatus.

◉ Muudeti noorsootöö vald- konna, spordi ja liikumishar- rastuste valdkonna, sotsiaal- valdkonna ning kultuurivald- konna arengukava menetlemi- se ajakava. Esialgu plaanitud ajarama nihkus, kuna uue vo- likogu koosseisu tööle asumine võttis arvatust kauem aega. Eel- nõu on volikogu päevakorras 20. jaanuaril ja 17. veebruaril.

◉ Seati isiklik kasutusõigus OÜ Elektrilevi kasuks:

- Hiiumaa valla omandis ole- vale Sõru tee kinnistule elekt- ri maakaabelliini majanda- miseks;
- Suuresadama küla Aida kin- nistule (780 m², tootmismaa) elektrimaakaabelliini ja lii- tumiskilbi majandamiseks;
- Kärddla linna Kanarbiku täna- vale (5430 m², transpordimaa) elektri maakaabelliini ehitä- miseks ja majandamiseks.

◉ Seati Hiiumaa valla kasuks isiklik kasutusõigus Kalana- Metsavahi tee avalikuks kasu- tamiseks.

◉ Seati Hiiumaa valla kasuks isiklik kasutusõigus Aruküla Alvari, Hõbeda, Jürna, Kautsi, Koolipõllu, Leena, Tooma, Uue- Tuisu, Uus-Lepisto ja Viita kin- nisasju läbiva Kariotsa tee ava- likuks kasutamiseks.

◉ Muudeti Villamaa küla Lao (4063 m², tootmismaa) ja Mäe- ronga (4,82 ha, maatulundus- maa) katastriüksuste vaheli- si piire.

◉ Muudeti Reigi küla Karja- maa (10,05 ha, maatulundus- maa) ja Kordoni (11,34 ha, maa- tulundusmaa) katastriüksuste vahelisi piire. Moodustati ka- tatriüksused Karjamaa, Mus- tanurga, Kordoni, kõik maatu- lungusmaa.

◉ Nõustuti maa riigi omandis- se jätmisega ja määrati sihtots- tarve: Poama küla Poama järv, pindala 3,01, veekogude maa 60%, maatulundusmaa 40%.

◉ Nõustuti Sigala küla Mihkli kinnisasja (18,12 ha, maatulun- dusmaa) jagamisega kolmeks katastriüksuseks: Mihkli (maa- tulundusmaa), Mihklimetsa (maatulundusmaa), Posti-Si- gala tee L1 (transpordimaa).

◉ Nõustuti Linnumäe küla Marise kinnisasja (7278 m², ärimaa) jagamisega: Marise ja Kliiniku, mõlemad ärimaa.

◉ Määrati Kõrgessaare alevi- kus ostueesõigusega erastata- va maa andmed: Sadama tee 13b, pindala 988 m², tootmis- maa, maksustamishind 380 eurot. Maaüksusel asub gaasi- hoidla hoone.

◉ Määrati Leisu küla katastri- üksuse 17501:002:0359 lähiaad- ressi Kåbilaane.

◉ Algatati Paope küla Tõnsu maaüksuse detailplaneeringu koostamine ja kinnitati Tõnsu maaüksuse detailplaneeringu lähteseisukohad. Jäeti algata- mata keskkonnamõju strateegiline hindamine.

◉ Algatati detailplaneeringu koostamine Lepiku küla Lai- metsa katastriüksusel (7,96 ha, maatulundusmaa). Planeerin- gualana käsitletakse tervet kin- nistut. Kinnitati Laiametsa kin- nistu detailplaneeringu lähte- seisukohad.

◉ Võeti vastu Paope küla Val- ve maaüksuse detailplanee- ring: Dagopen Arhitektuuri- büroo töö nr 21-06. Detailpla- neeringu avalik väljapanek toi- mub 19. jaanuarist 1. veebrua- rini 2022 Hiiumaa vallavalitsus- es ja valla veebilehel.

◉ Võeti vastu Vahtrepa kü- la Mare õue kinnistu detail- planeering: OÜ Nasa töö ja otsustati korraldada detail- planeeringu avalik väljapa- nek 4.–18. veebruaril Pühale- pa vallamajas ja Hiiumaa val- la veebilehel. Detailplaneerin- gu lahendus näeb ette katast- riüksuse jagamise kolmeks 500 m² koos olulisemate arhi- tektuurinõuetega ja tehnovõr- kude lahendusega.

◉ Anti projekteerimistingi- mused:

- Vahtrepa küla Paju katastri- üksusele suvila püstitami- seks;
- Tahkuna küla Viktoria tee 6 maaüksusele elamu rajami- seks;
- Villamaa külas Suurvillamaa maaüksusele lauda püstita- miseks;
- Kalana küla Sandra ja Meri- neitsi maaüksusel planeerin- guala krundijaotuse täpsus- tamiseks;
- Nõmba küla Rukkilille KÜ kinnistule hoone püstita- miseks;

• Utu küla Anno maaüksusele elamu ja kahe abihoone püs- titamiseks;

• Puski küla Ojaääre maaük- susele elamu püstitamiseks.

◉ Vabastati üheksa jäätmeval- dajat korraldatud jäätmeveoga liitumisest. Jäätmevaldaja va- bastamine korraldatud jäät- meveoga liitumisest on erand- lik. Kui omavalitsus on veendu- nud, et kinnistul ei elata või kin- nistul ei kasutata, võib ta jäät- mevaldaja erandkorras vabas- tada taotluse alusel teatud täht- ajaks korraldatud jäätmeveoga liitumisest.

◉ Jäeti korraldatud jäätme- veoga liitumisest vabastamata kuus kinnistut, sest kinnistud on hoonestatud ning neid ka- sutatakse perioodiliselt. Kin- nistuomanikul on jäätmeveo lepingu kohustus, kui kinnis- tul elatakse ja/või seda kasu- tatakse. Oranžid eelmakstud jäätmekotid on mõeldud eel- kõige turistile ning korralda- tud jäätmeveoga liitumisest ei vabasta.

◉ Hooajaliselt kasutatava kin- nistu puhul on võimalik korral- dada jäätmevedu järgmiselt:

- ühise jäätmemahuti kasuta- misega – omanik esitab osavallavalitsusele avalduse, et kasutab jäätmemahuti kellelagi ühiselt või tal on ühine mahuti tema Hiiumaal asuvatel kinnistutel;
- ettemakstud jäätmekotiga – Keskkonnateenustelt saab os- ta 150-liitrise koti, mis viiak- se ära kokkulepitud graafi- ku alusel;
- muutes Keskkonnateenuste- ga sõlmitud lepingu väljaveo- graafikut vastavalt jäätmete tekkimise perioodile, nt su- veperioodil.

◉ Kiideti heaks kuus haja- asustuse programmi projekti aruannet.

◉ Kärddla noortekeskuse Kärddla noortemaja (Põllu tn 27, Kärddla) ja Kõrgessaare noor- temaja (Tööstuse tee 16a, Kõr- gessaare) ruumide rendi hin- dad alates 15. detsembrist 2021:

- Kärddla noortemajas laste sünnipäev 15 eurot esimese tunni kohta ning 8 eurot alates tei- sest tunnist, täiskasvanute (alates 18 a) üritusteks 15 eu- rot tunni kohta.
- Kõrgessaare noortemajas las- te sünnipäev 8 eurot tunni kohta, täiskasvanute (alates 18 a) üritusteks 15 eurot tun- ni kohta.

Toidukordade maksumus koo- lides ja lasteaedades

◉ Kehtestati Emmaste põhi- kooli toidukorra maksumus:

- hommikupuder, lõunasöök ja pikapäeva oode õpilase- le tasuta;

- lõunasöök Hiiumaa val- la ametiasutuse teenistujale ning hallatava asutuse töö- tajale 2,50 eurot;
- lõunasöök külalisele 4 eurot.

◉ Käina kooli toidukorra mak- sumus:

- hommikupuder ja lõunasöök õpilasele tasuta;
- pikapäeva oote maksumus 40 senti;
- lõunasöök Hiiumaa val- la ametiasutuse teenistujale ning hallatava asutuse töö- tajale 2,50 eurot;
- lõunasöök külalisele 4 eurot.

◉ Emmaste Naksitrallide las- teaia, Kärddla lasteaia, Palade lasteaia, Käina Tirtspõnni las- teaia ja Vigri lasteaia lõuna- söögi maksumus Hiiumaa val- la ametiasutuste teenistujale ning hallatava asutuse tööta- jale 2,50 eurot.

◉ Kärddla põhikooli ja Hiiu- maa gümnaasiumi toidukorra maksumus:

- hommikupuder, piim ja moos/või tasuta;
- lõunasöök põhikooli õpilase- le tasuta;
- lõunasöök gümnaasiumi õpi- lasele 1,50 ja 2 eurot alates 1. septembrist 2022;
- õpilaskodu hommikusöök 1 euro;
- õpilaskodu õhtusöök 2,50 eu- rot;
- soovijatele ettetellimisel lisa- toidukord ning õpilaskodu õh- tuoode 1,50 eurot;
- Hiiumaa gümnaasiumi tööta- jale, Hiiumaa valla ametiasu- tuse teenistujale ning hallata- va asutuse töötajale hommi- kupuder 50 senti ja lõunasöök 2,50 eurot;
- lõunasöök Hiiumaa sotsiaal- keskuse kliendile 1,50 eurot.

◉ Hiiumaa sotsiaalkeskuse lastekeskuse toidukorra mak- sumus:

- hommikusöök 70 senti;
- lõunasöök 1,20 eurot;
- oode 50 senti;
- lõunasöök täisealisele klien- dile 1,50 eurot;
- lõunasöök Hiiumaa val- la ametiasutuse teenistujale ning hallatava asutuse töö- tajale 2,50 eurot.

◉ Lauka põhikooli toidukorra maksumus:

- hommikupuder ja lõunasöök õpilasele tasuta;
- lõunasöök Hiiumaa val- la ametiasutuse teenistujale ning hallatava asutuse töö- tajale 2,50 eurot;
- lõunasöök külalisele 4 eurot.

◉ Palade põhikooli ja Suu- remõisa lasteaed-põhikooli lõu- nasöögi maksumus:

- õpilasele tasuta;
- Hiiumaa valla ametiasutuse teenistujale ning hallatava asutuse töötajale 2,50 eurot;
- Hellamaa perekeskuse klien- dile 2 eurot.

Detailplaneeringud

Heltermaa sadama kinnistute detailplaneering

Hiiumaa vallavolikogu 16. det- sembri 2021 otsusega nr 20 ot- sustati algatada Heltermaa kü- las Heltermaa sadama kinnis- tute detailplaneering, mille eesmärk on Heltermaa sada- ma territooriumi funktsionaal- semaks muutmine; maakasu- tus- ja ehitustingimuste mää- ramine uute kauba- ja parvlae- vakaide, laoplatside, hoonete ja neile vajalike juurdepääsuteede

rajamiseks; komplekselt riigi- maanteede ristmiku lahenda- mine ohutu juurdepääsu taga- miseks kavandatavale kaubasa- damale ja reisiparvlaevade oo- tealale ning kassadele; sadama maa-ala piiride täpsustami- ne; heakorrastuse, haljastuse, juurdepääsuteede, parkimi- se ja tehnovõrkudega varusta- mise põhimõttelise lahenduse andmine. Planeeringuala suu- rus on u 9,4 ha.

Sama otsusega algatati Hel- termaa sadama kinnistute de-

tailplaneeringu keskkonna- mõju strateegiline hindami- ne, kuna detailplaneeringuga kavandatakse eeldatavalt olu- lise keskkonnamõjuga tege- vust (maismaaga ühendatud kai püstitamine, mis teenin- dab 1350 tonni ületava veeväl- jasurvega aluseid ja mere sü- vendamine üle 10 000 kuup- meetri pinnase mahus).

Detailplaneeringu koosta- mise korraldaja on Pühalepa osavalla valitsus ja kehtestaja Hiiumaa vallavolikogu.

Otsusega saab tutvuda tööajal Pühalepa osavalla va- litsuses (vallamaja, Tempa küla) ja Hiiumaa valla veebi- lehel.

Hellamaa küla Andro kinnistu detailplaneering

Hiiumaa vallavolikogu 16. det- sembri 2021 otsusega nr 21 vöe- ti vastu Hellamaa küla And- ro kinnistu detailplaneering (DAGOpen OÜ töö nr 19-17). Planeeringuala suurus on ligi- kaudu 1,98 ha.

Detailplaneeringuga tehak- se ettepanek muuta osaliselt Pühalepa vallavolikogu 27. ap- riilli 2010 otsusega nr 60 kehtes- tatud Pühalepa valla keskosa üldplaneeringut vähendades Andro katastriüksusel krundi minimaalselt suurust.

Planeeringuga jagatak- se Andro katastriüksus (63901:003:0228) kaheks ük- sikelamu maa krundiks suu- rusega 0,98 ha ja 1 ha, mõlema- le elamukrundile määratakse ehitusõiguse ja hoonestusala

elamu ja kuni kolme abihoone püstitamiseks.

Detailplaneeringu avalik väljapanek toimub ajavahe- mikul 18. jaanuarist 18. veeb- ruarini 2022 Pühalepa osaval- la valitsuses (vallamaja, Tempa küla) ja Hiiumaa valla veebile- hel <https://vald.hiiumaa.ee/>.

Avaliku väljapaneku ajal on kõigil huvitatutel võimalik pla- neeringulahendusega tutvuda ning vallavalitsusele kirjalikult sisulisi ettepanekuid ja arva- musi esitada.

Kultuuri- ja spordiaasta gala Hiiumaa spordikeskuses

8. jaanuaril toimus Hiiumaa spordikeskuses kultuuri- ja spordiaasta auhinnagala, kus tunnustati möödunud aasta parimaid kultuuri- ja spordivaldkonnaga tegijaid.

Elutööpreemiaga „Tänu ja kummardus“ tunnustas kultuurikapitali Hiiumaa ekspertgrupp õpetajat, koorijuhti, organisti ja Pühalepa kiriku head haldjat Helle Nittimit.

2021. aasta kultuuripärliks valis kultuurikapitali Hiiumaa ekspertgrupp dirigent Endrik Üksvärava, kelle eestvedamisel toimus suvel Hiiumaal ERSO esimene kontsert ja juba kümme aastat on aset leidnud Pühalepa muusikafestival.

Kultuurikapital tunnustas preemiaga Hiiumaa puhk-pillifestivali eestvedajat Toomas Paapi, festivali Gambavaimu juhti Arvo Haasmaid ja näituse „Genius loci II. Legend. 1781–2021“ kontseptsiooni autorit ja kujundajat Maret Kukkurit.

Kultuurivaldkonnaga aastapreemia pälvisid südamega

tehtud töö eest laste laulmisrõõmu hoidmisel nii koolis kui ka lasteaias Külli Kreegi ja kooritsükli „Ilu elu“ loomise ning suurepärase ürituse korraldamise eest 13. novembril Käinas Ragne Rüütelmaa.

Kõpu majaka fond tõstis esile Kõrgessaare raamatukogu direktori Leelo Sarapu tööd kogukonna koondamisel ja valis ta fondi preemia saajaks.

Kultuurikapitali Hiiumaa ekspertgruppi tunnustuspree-mia pälvis kettagolfklubi Dago DG, kes paistis oma tege-mistega möödunud aastal silma ja on olnud juba mitmeid aastaid spordiaasta aktiivne edendaja.

Tiina Koit pälvis kultuurikapitali ekspertgruppi tunnustuse kui alati abivalmis ja kohusetundlik spordiaktivist ning õpetaja, kes on piirkonnas tõeline spordihing.

HIIUMAA PARIMAD SPORTLASED 2021

Täiskasvanute võistkond

Avamerejahi Matilda 4. meeskond: Juss Ojala (kapten), Marek Harjak, Karlo Hmeljak, Joachim Aschenbrenner, Aarne Veske, Kelly Veske, Priit Berkman, Christopher Juul, Felix Andresen

Noorte võistkond

Helisa Tartu, Herta Kesküla, Maria Eller.

Parim sportlane tüdrukute arvestuses

Maria Eller

Parim sportlane poiste arvestuses

Martin Põllu

Parim sportlane neidude arvestuses

Eliise Kesküla

Parim sportlane noormeeste arvestuses

Kustu Künnapas

Parim sportlane naisseeniore arvestuses

Merike Vanjuk

Parim sportlane meesseeniore arvestuses

Toomas Mast

Aasta spordiüritus

Hiiumaa spordikeskuse avamine

Aasta spordiklubi

Jahtklubi Dago

Aasta naisssportlane ja kultuurikapitali aastapreemia laureaat

Indra Kutser

Aasta meessportlane ja kultuurikapitali aastapreemia laureaat

Stefan Kaibald

Aasta treener ja kultuurikapitali tunnustuspree-mia laureaat

Mario Degtjov – suuresti tänu kellele tõusis just FC Hiiumaa II liigasse.

Aasta noortetreener

Anni Rätsep – treener Anni on oma tubli ja järjepideva tööga aasta ringi panustanud noorte arengusse, koolivõistlustesse ja distsipliini. Lapsed austavad merd ja trenni(klubi)kaaslast ning käituvad aumehelikult ja väärikalt. Seda suuresti tänu Anni eeskujule ja kõrgetele nõudmistele.

Aasta spordieeskujud

- Siret Tara – abivalmis üldkehalise treener
- Ülle Paasoja – aktiivne koolispordi korraldaja, õpetaja ja sportlane
- Kalmar Tikerpuu – laskespordi noortetreener
- Tanel Malk – Hiiumaa tenniseklubi eestvedaja. Eesti tenniseliliit nimetas Hiiumaa tenniseklubi regionaalseks tenniseedendajaks 2021. EMSL Jõud nimetas Tanel Malki kohaliku spordieli edendajaks 2021.
- Madis Annus – edukas seniorsportlane, mitmekordne kuldmedalist kergejõustiku võistlustel

Hiiumaal algas kirjanduse teema-aasta

2022. aasta on Hiiumaal pühendatud kirjandusele ja kirjanduse teema-aastale lükati hoog sisse 19. jaanuaril, hiidlastele väga olulise kirjaniku Paul-Eerik Rummo 80. sünnipäeval.

„Kirjanduse teema-aastaga soovime tõsta esile Hiiumaa seotud kirjanikke, kirjandusteoseid, lugusid, samuti innustada lugema ja ise kirjutama. Ühtlasi sobib Hiiumaa tänavune teema-aasta hästi kokku üleriigilise raamatukogude aastaga,“ ütles Hiiumaa vallavanem Hergo Tasuja.

Paul-Eerik Rummo 80. sünnipäeva puhul toimus Hiiumaa raamatukogudes Paul-Eerik Rummo nädal, milloeti raamatukogudes ette tema luuletusi ja jutte ning peeti ka vestlusring Rummost Eesti kirjanduses. Kõikides Hiiumaa raamatukogudes on väljapanek Paul-Eerik Rummo elust ja loomingust.

Lisaks Rummo jäab tänavusse aastasse veel kaks Hiiumaaga seotud kirjaniku ümargust tähtpäeva: Ave Alavainu 80 ja Tõnu Õnnepalu 60.

Kui rääkida Hiiumaaga seotud kirjanikest laiemalt, siis seda loetelu rikastavad veel näiteks Vaapo Vaher, Fred Jüssi, Marie Under, Julius Oengo, Jaan Kross, Ellen Niit, Viuu Härm-Rummo, Aino Kallas, Herman Sergo, Esta Aksli jt.

„Kirjandusaastal on plaanis korraldada 1.–3. juulil Hiiumaal kirjandusfestival, kuid ideid ja mõtteid on teisigi. Kirjanduse aastaga seotud ürituste kalendri täitmisse saavad kõik huvilised oma panuse anda,“ ütles Hiiumaa turismiklastri juht Kristel Üksvärav.

„Soov on Hiiumaa kirjanduse aastasse kaasata kõikvõimalikke erinevaid tegijaid ja osa-

Vallavanem Hergo Tasuja ning Kärda ja Palade raamatukogu töötajad õnnitlesid Paul-Eerik Rummot tema koduhoovis. Foto: Károlyn Kivistik

lisi. Oodatud on loominguline lähenemine eesmärgiga kirjandusega, raamatutega ja sõnalise väljendusoskusega seondumisele. Samuti on oluline hiiu keele väärtustamisega seonduv,“ lisas ta.

Teema-aastate eesmärk on väärtustada Hiiumaaga seotud inimesi ja kultuurilooliselt olulisi paiku teema-aastate kontseptsiooni kaudu ning sidustada kultuuri- ja turismivaldkonda. Igal aastal tuuakse tähelepanu keskmesse üks teema või kultuurivaldkond, mis on seotud Hiiumaa kultuuriinimeste ja kultuurilooliste paikade aastapäevadega.

Teema-aastad Hiiumaal:

- 2022 – kirjandusaasta
- 2023 – muusika-aasta
- 2024 – kunstiaasta

Hiiumaa kirjanduse aasta korraldamist koordineerivad Hiiumaa vald, Hiiumaa raamatukogud ja Hiiumaa turismiklaster.

Raamatupidajana alustas Erika Oago

Detsembris alustas vallavalitsuses raamatupidajana tööd Erika Oago (pildil). Erika on sündinud ja kasvanud Hiiumaal. Ta lõpetas 2013. aastal Hiiumaa ametikoolis majandusarvestuse eriala. 2020 asus ta sama eriala uuesti õppima, seekord Tallinna tehnikakõrgkoolis. „Olen teise kursuse tudeng ja õpingud on täpselt poole peal,“ ütles Erika.

Varem on Erika töötanud kaheksa aastat tootmisettevõttes ja üle viie aasta teenindussektoris. Hiiumaa vallavalitsuses on tema peamised tööülesanded palgaarvestus ja -aruandlus ning personalikulude analüüs.

„Minu jaoks on see täiesti uus töö-

kogemus ja olen õnnelik, et Hiiumaa vald andis mulle võimaluse töötada valdkonnas, mida õpin,“ lausub ta. Erika sõnul tunneb ta, et koolis õppimine ja reaalne töö on kaks eri asja ning tööd tehes mõistab ta asju paremini.

Erika eesmärk on õpingud lõpetada ja end pidevalt arendada. Vabal ajal veedab Erika aega perega. Enim meeldivad talle pikad jalutuskäigud looduses koos oma koeraga. „Minu suurim kirg on meri ja kõik sellega kaasnev: ujumine, kalastamine või siis lihtsalt mere ääres istumine ja mere „hingamise“ jälgimine,“ rääkis Erika. Ta lisas, et on õnneka koos, et elab kohas, mis on merele nii lähedal.

Arenduskeskuse ettevõtluskonsultandina alustas tööd Ilmi Aksli

Selle aasta algusest töötab Ilmi Aksli (pildil) Hiiumaa arenduskeskuses täiskohaga ettevõtluskonsultandina.

Peamised teemad, millega ettevõtluskonsultant saab abiks olla, on äriplaani koostamine, ettevõtluse alustamine (ettevõtte loomine ja registreerimine), ettevõtlustootuste kaasamine, projektitaotluste koostamine ja aruandlus, üldine

ärinõustamine ning ettevõtte arendamise nõustamine.

Alates mullu oktoobrist on Ilmi ka Kred-Exi meetmete konsultant korteriühistutele. Meetmed korteriühistutele on renoveerimistule, kändus ja rekonstrueerimistule.

Ilmiga saab ühendust võtta e-posti teel ilmi.aksli@hiiumaa.ee ja telefonil 5342 0425.

BUSSILIIKLUS ALATES 1. VEEBUEARIST

1. veebruarist on muudatusi järgmistel maakonnaliinidel:

- liin 6517 Kärda–Lauka–Viskoosa–Luidja–Kõpu–Kõpu–Kalana, mis väljub iga päev kl 21 Kärdest, muutub talveperioodil alates Viskoosast nõudeliiniks, st sõidab Viskoosast edasi juhul, kui bussis on reisijaid või on järgnevatest peatustest ette tellitud;
- liin 6551 Kärda–Viskoosa–Lauka–Kärda väljumisega tööpäeviti Kärdest kl 19.25 pikeneb nõudeliinina kuni Luidjani;
- liin 6575 Kärda–Käina–Emmaste, mis väljub ETKNL Kärdest kl 19.25, pikeneb nõudeliinina kuni Pärnani;
- liinid 6424 (väljumisega Kärdest pühapäeviti kl 18.15, Heltermaalt kl 18.50) ning 6425 (väljumisega Kärdest reedeti kl 21.15, Heltermaalt kl 21.50), jäävad edaspidi käiku ainult suveperioodiks – sõitjate vähesuse tõttu liinid talveperioodil enam ei välju;
- sõitjate vähesuse tõttu suletakse liin 6441 Käina–Suuremõisa–Käina, mis seni väljus TKR Käinast kl 13.50 ja Suuremõisast kl 1405;
- liin 6513 Kärda–Lauka–Viskoosa–Luidja–Kõpu–Kõpu–Kalana (väljumisega E–L Kärdest kl 15.25), sõidab reisijate olemasolul Suureranna küla kaudu;
- liinid 6321 (ETKRLP) ja 6322 (N) väljuvad Heltermaalt taas nagu eelmisel aastal, s.o kl 8 ja edasised peatused läbitakse 5 minutit varem võrreldes 1. jaanuaril jõustunud sõiduplaaniga.

Täpsem info Hansa Bussiliinide Hiiumaa esindusest telefonil 5855 8338.

HIIUMAA MAAKONNALIINIDE SÕIDUPLAANID / KEHTIB alates 01.02.2022

SÕITMINE VALIDEERIMISKAARDI VÕI 0-PILETIGA KÕIGILE TASUTA
TURVAVÕÕDE KINNITAMINE BUSSIDES ON KOHUSTUSLIK!

Liini nr.	6341	6311	6312
PÄEV	E - R	ETKRLP	N
KÄRDLA *	07:40	10:40	10:40
PALADE	07:50	10:49	10:49
KURI	07:55	10:54	10:54
HAGASTE	-	-	11:00
HELLAMAA	07:58	10:57	-
SUUREMÕISA	08:05	11:04	11:12
HELTERMAA s.	-	11:11	11:19
HELTERMAA v.	-	11:25	11:25
SUUREMÕISA	08:11	11:31	11:31
VAEMLA	08:19	11:39	11:39
KÄINA s.	08:25	11:43	11:43
KÄINA v.	08:30	11:45	11:45
TUULETORNI	08:31	11:46	11:46
TUBALA	08:45	12:00	12:00
KÄRDLA *	08:52	12:07	12:07

Liini nr.	6422	6423	6331	6331	6361	6362
PÄEV	R	R	E - R	L, P	E - N	R
KÄRDLA *	13:45	14:15	15:20	15:20	17:25	17:25
PALADE	13:54	14:24	15:31	15:29	17:35	17:35
KURI	-	-	15:36	15:34	17:40	17:40
REIKAMA	13:58	14:28	-	-	-	-
SUUREMÕISA s.	14:07	14:37	15:46	15:44	17:50	17:50
SUUREMÕISA v.	14:07	14:37	15:55	15:44	17:50	17:50
SARVE	-	-	16:04	15:53	-	-
HELTERMAA s.	14:14	14:44	16:08	15:57	17:57	17:57
HELTERMAA v.	14:20	14:50	16:10	16:10	18:05	18:50
SUUREMÕISA	14:27	14:57	16:17	16:17	18:12	18:57
KURI	-	-	-	-	18:22	19:07
REIKAMA	14:36	15:06	16:26	16:26	-	-
PALADE	14:40	15:10	16:30	16:30	18:27	19:12
KÄRDLA *	14:49	15:19	16:39	16:39	18:35	19:20
	al. 28.03	kuni 27.03				

Liini nr.	6321	6322	6321
PÄEV	E, T, K, R	N	L, P
VALGU	06:45	06:45	06:50
LELU	06:52	06:52	06:57
SUUREKAEVU	06:55	06:55	07:00
AADMA	06:59	06:59	07:03
MÄNNAMAA	07:04	07:04	07:08
TUULETORNI	07:15	07:15	07:19
KÄINA s.	07:17	07:17	07:21
KÄINA v.	07:25	07:25	07:25
VAEMLA	07:28	07:28	07:28
SUUREMÕISA	07:37	07:37	07:37
SARVE	07:47	07:47	07:47
HELTERMAA s.	07:51	07:51	07:51
HELTERMAA v.	08:00	08:00	08:00
SUUREMÕISA s	08:06	08:06	08:06
SUUREMÕISA v	08:07	08:07	08:07
HELLAMAA	08:14	-	08:14
HAGASTE	-	08:19	-
KURI	08:17	08:25	08:17
PALADE	08:23	08:31	08:23
KÄRDLA *	08:32	08:40	08:32

Liini nr.	6421	6294
PÄEV	E - R	E - P
KÄRDLA *	05:30	-
TUBALA	05:36	-
TUULETORNI	05:51	16:50
KÄINA	05:53	16:51
VAEMLA	05:57	16:55
SUUREMÕISA	06:07	17:03
HELTERMAA s.	06:13	17:10
HELTERMAA v.	07:05	17:23
SUUREMÕISA	07:13	17:30
HELLAMAA	07:20	17:37
KURI	07:23	17:40
PALADE	07:29	17:45
KÄRDLA *	07:39	17:54

Liini nr.	6291	6292	6293
PÄEV	E - R kooliajal	L kooliajal	P
		E - L vaheajal	
KÄRDLA *	15:05	15:05	15:05
TUBALA	15:12	15:11	15:11
KÄINA	15:30	-	-
TUULETORNI	15:31	15:25	15:25
KÄINA	-	15:30	15:30
MÄELTSE	15:35	-	-
KAASIKU	15:43	-	-
VAEMLA	-	15:33	15:33
VAEMLA (maja)	15:45	-	-
ÕUNAKU	15:50	15:38	15:38
SUUREMÕISA	15:54	15:42	15:42
HELTERMAA s.	-	-	15:50
HELTERMAA v.	-	-	16:10
SUUREMÕISA	16:17	16:17	16:17
PUTKASTE	16:27	16:27	16:27
KÄINA	16:29	16:29	16:29
TUULETORNI	16:30	16:30	16:30

Liini nr.	6333	6391
PÄEV	R	L, P
KÄRDLA *	16:40	16:40
PALADE	16:49	16:49
KURI	16:54	16:54
SUUREMÕISA	17:03	17:03
HELTERMAA s.	17:10	17:10
HELTERMAA v.	17:23	17:23
SUUREMÕISA	17:30	17:30
VAEMLA	17:38	17:38
KÄINA s.	17:43	17:43
KÄINA v.	17:45	17:45
TUULETORNI	17:46	17:46
MÄNNAMAA	17:57	17:57
AADMA	18:02	-
SUUREKAEVU	18:05	-
LELUSELJA	18:10	-
LELU	18:13	18:00
AADMA	-	18:03
VALGU	18:22	-
TUULETORNI		18:11
KÄINA s.		18:12
KÄINA v.		18:15
TUBALA		18:29
KÄRDLA *		18:36

Liini nr.	6463	6463	6464	6465
PÄEV	E - R kooli- ajal	E - R vaheajal	E - N	R
KÄINA KOOL	15:30	15:30	-	-
KÄINA	15:31	15:31	17:00	17:45
TUULETORNI	15:33	15:33	17:01	17:46
LUGUSE	15:37	15:37	17:06	17:50
KLEEMU TEE	15:39	-	-	-
ORJAKU	15:46	15:43	17:11	17:54
KASSARI	15:50	15:47	17:15	17:58
VAEMLA	15:57	15:54	+	18:04
SUUREMÕISA	-	-	17:30	-
KÄINA	16:01	15:58	17:42	18:08
TUULETORNI	16:02	15:59	17:43	18:09

Liini nr.	6271	6271	6272
PÄEV	E - R kooli- ajal	E - R vahe- ajal	E - R
KÄINA KOOL	15:30	15:30	-
KÄINA	15:31	15:31	17:05
TUULETORNI	15:33	15:33	17:06
KOLGA	15:38	-	-
SELJA	-	15:35	17:09
KAIGUTSI	15:42	15:39	17:13
MÄNNAMAA	15:46	15:43	17:18
ÜHTRI	15:49	15:46	17:21
AADMA	15:51	15:48	17:23
SUUREKAEVU	15:54	15:51	17:28
LELUSELJA	16:01	-	-
LELU	16:05	-	17:30
SUUREKAEVU	16:07	15:51	17:33
VALGU	16:13	15:57	17:39
EMMASTE	16:20	16:04	
EMMASTE kool	16:23	16:23	
EMMASTE	16:25	16:25	
JAUSA (II)	16:35	16:35	
LUGUSE	16:39	16:39	
TUULETORNI	16:43	16:43	
KÄINA	16:45	16:45	

Liini nr.	6281	6281
PÄEV	E - R kooliajal	E - R vaheajal
LELU	07:35	07:35
LELUSELJA	07:40	07:40
MUDA	07:53	07:53
AADMA	07:59	07:59
ÜHTRI	08:01	08:01
MÄNNAMAA	08:04	08:04
KAIGUTSI	08:08	08:08
REBASSELJA	08:10	08:10
SELJA	-	08:12
TUULETORNI	-	08:15
KÄINA	-	08:16
KÄINA KOOL	-	08:18
NÕMME	08:13	-
KOLGA	08:15	-
MÄELTSE	08:17	-
RISTIVÄLJA	08:19	-
ALLIKA	08:22	-
KÄINA KOOL	08:24	-
KÄINA	08:26	-
TUULETORNI	08:27	-

Liini nr.	6431	6432
PÄEV	T	T
KÄINA	09:00	13:10
TUULETORNI	09:01	13:11
SELJA	09:03	13:13
KAIGUTSI	09:07	13:17
MÄNNAMAA	09:11	13:21
LELU TEERIST	09:13	13:23
ÜHTRI	09:14	13:24
AADMA	09:16	13:26
LELU	09:21	13:31
LELUSELJA	09:26	13:36
LELU TEERIST	09:34	13:44
MÄNNAMAA	09:36	13:46
KAIGUTSI	09:40	13:50
SELJA	09:44	13:54
TUULETORNI	09:46	13:56
KÄINA	09:47	13:57

Liini nr.	6462	6462
PÄEV	E - R kooliajal	E - R vaheajal
TUULETORNI	07:45	07:45
KÄINA	07:46	07:46
VAEMLA	07:51	07:51
KASSARI	07:58	07:58
ORJAKU	08:02	08:02
LUGUSE	08:07	08:07
SELJA	08:09	08:09
MOOSTRE TEE	+	-
MOKA	08:15	-
TUULETORNI	08:17	08:11
KÄINA	08:18	08:12
KÄINA KOOL	08:19	08:13

Liini nr.	6251
PÄEV	ETKNLP
TUULETORNI	19:50
KÄINA	19:51
SUUREMÕISA	20:03
HELTERMAA s.	20:10
HELTERMAA v.	20:25
SUUREMÕISA	20:32
KÄINA	20:45
TUULETORNI	20:46
LUGUSE	20:50
JAUSA (II)	20:54
VALGU	20:58
EMMASTE	21:04
VIIRI	21:08
TOHVRI	21:09
NURSTE	21:18
ÕNGU	21:26

Liini nr.	6241	6243	6242	6244
PÄEV	E - R	L	E - R, P	Lisalennu ajal
KÄRDLA *	07:25	09:25	17:10	15:10
LENNUJAAM s.	07:33	09:33	17:18	15:18
LENNUJAAM v.	07:50	09:50	17:35	15:35
KÄRDLA *	07:58	09:58	17:43	15:43

HIIUMAA MAAKONNALIINIDE SÕIDUPLAANID / KEHTIB alates 01.02.2022

SÕITMINE VALIDEERIMISKAARDI VÕI 0-PILETIGA KÕIGILE TASUTA
TURVAVÕÕDE KINNITAMINE BUSSIDES ON KOHUSTUSLIK!

Liini nr.	6471	6401	6412	6571	6573	6572	6575	6414
PÄEV	E - P	E - R	E - P	P	E - R	E - L	ETKNL	R, P
KÄRDLA *	07:02	-	12:40	16:25	16:37	17:20	19:25	19:25
TUBALA	07:09	-	12:47	16:31	16:44	17:27	19:31	19:31
KÄINA s.	07:23	08:27	13:02	16:46	16:59	17:42	19:46	19:46
KÄINA v.	07:25	08:30	13:08	16:46	17:00	17:45	19:46	19:46
TUULETORNI	07:26	08:31	13:09	16:47	17:01	17:46	19:47	19:47
LUGUSE	07:30	08:35	13:13	16:50	17:05	17:50	19:50	19:50
JAUSA (II)	07:35	08:39	13:17	16:54	17:09	17:54	19:54	19:54
VALGU	07:40	08:43	13:21	16:58	17:13	17:58	19:58	19:58
EMMASTE s.	07:47	08:49	13:27	17:04	17:19	18:04	20:04	20:04
EMMASTE v.	07:50	08:49	13:30	17:08	17:20	18:08	20:04	20:04
EMMASTE KOOL	07:53	08:52	13:32	17:10	17:22	18:10	20:06	20:06
LEPIKU	+		-	-	-	-	-	-
VIIRI	-		13:35	17:12	17:24	18:12	20:08	20:08
PÄRNA	-		13:35	17:14	17:25	18:14	20:10	-
SÕRU	07:57		13:36	17:15	17:26	18:15		-
TOHVRI	08:01		13:36	17:19		18:19		-
VIIRI	08:07		13:36	17:25		18:25		-
EMMASTE	08:11		-	17:29		18:29		-
NURSTE	08:22		13:45	17:40		18:40		20:18
ÕNGU	08:30		13:52	17:47		18:47		20:26

Liini nr.	6261	6591	6401	6411	6413	6415	6481
PÄEV	L, P	E - R	E - R	E - P	E - P	E - L	P
ÕNGU	06:15	06:20	07:10	09:05	14:35	18:50	19:40
NURSTE	06:23	06:28	07:20	09:13	14:43	18:58	19:48
LASSI	-	-	07:25	-	-	-	-
TOHVRI	06:33	06:44	07:48	-	-	-	-
SÕRU	06:34	06:47	07:51	-	-	-	20:10
VIIRI	06:34	06:51	-	09:24	14:54	19:09	20:13
LEPIKU	-	-	+	-	-	-	-
EMMASTE KOOL	06:36	06:53	07:59	09:26	14:59	19:11	20:15
EMMASTE s.	06:38	06:55	08:02	09:28	15:01	19:13	20:17
EMMASTE v.	06:38	06:55	08:02	09:30	15:02	19:13	20:17
LASTEAE	-	-	08:03	-	-	-	-
VALGU	06:44	07:01	08:10	09:36	15:08	19:18	20:23
JAUSA (II)	Buss jätkab 06:50 liiniga 6321 Heistermaale	07:06	08:14	09:40	15:12	19:22	20:27
LUGUSE		07:11	08:18	09:44	15:16	19:26	20:31
TUULETORNI		07:15	-	09:48	15:20	19:29	20:34
KÄINA KOOL		-	08:25	-	-	-	-
KÄINA s.		07:17	08:27	09:49	15:21	19:30	20:35
KÄINA v.		07:20	08:30	09:50	15:25	19:30	20:35
KÄINA KOOL		07:21	-	09:51	15:26	19:31	20:36
TUBALA		07:35	-	10:04	15:39	19:44	20:49
KÄRDLA *		07:42	-	10:11	15:46	19:51	20:56

Liin	Nõudepeatused
6251	Alates Emmaste koolist kuni Õnguni.
6261	KÕIK PEATUSED
6271	Kooliajal Leluselja
6281	Koolivaheajal kuni Männamaani
6321	Tööpäevadel: Valgu, Ulja, Muda, Ligema, Tatermaa, Lelu
6321	Puhkepäevadel: kuni Männamaani
6322	Tööpäevadel: Valgu, Ulja, Muda, Ligema, Tatermaa, Lelu
6331	Puhkepäevadel: Panneli, Soonlepa, Mäe, Sarve
6333	Alates Seljalt
6371	Koolivaheajal Lassi peatus
6381	Kaderna, Haldi, Mänspää, Tuuliku, Õngu
6391	Tuuletorni - Männamaa - Tuuletorni lõigu peatused
6471	Kaderna, Haldi, Mänspää, Tuuliku, Õngu
6411	Õngu, Tuuliku, Mänspää, Haldi, Kaderna
6412	Pärna, Sõru, Müürivahe, Tohvri ja Kaderna, Haldi, Mänspää, Tuuliku, Õngu
6413	Õngu, Tuuliku, Mänspää, Haldi, Kaderna
6431	Ühtri, Aadma, Suurekaevu, Tatermaa, Leluselja, Lelu
6432	Ühtri, Aadma, Suurekaevu, Tatermaa, Leluselja, Lelu

Liini nr.	6501	6521	6522	6561	6513	6563	6551	6517
PÄEV	T	EKNR	L, P	E - L	E - L	E - R	E - R	E - P
KÄRDLA *	06:30	06:50	08:10	12:10	15:25	17:25	19:25	21:00
MALVASTE TEE	06:39	06:59	08:19	12:20	15:35	17:35	19:34	21:09
KOIDMA TEE	-	-	-	-	+	-	-	-
KÕRGESSAARE	06:47	07:08	08:27	12:28	15:43	17:43	-	21:17
LAUKA	-	-	-	12:31	15:46	17:46	-	21:20
KÕRGESSAARE	-	-	-	12:35	15:49	17:49	19:42	21:23
VISKOOSA	06:49	07:10	08:29	12:38	15:52	17:52	19:45	21:26
LUIDJA	06:58	07:19	08:38	12:47	16:01	18:01	19:54	21:35
SUURERANNA küla	-	-	-	-	16:12	-	-	-
KIDUSPE	-	-	-	-	16:15	-	-	21:49
KÕPU	07:15	07:33	08:52	-	16:23	-	-	21:57
KALANA	07:25	-	-	-	16:33	-	-	22:07

Liini nr.	6518	6502	6531	6532	6562	6562	6514	6564	6551
PÄEV	E - P	T	EKNR	L, P	E - R	L	E - L	E - R	E - R
KALANA	06:15	07:30	-	-	-	-	16:40	-	-
KÕPU	06:25	07:40	07:40	08:55	-	-	16:50	-	-
KIDUSPE	06:33	07:49	07:49	09:03	-	-	16:58	-	-
SUURERANNA küla (koolipäevadel)	-	07:52	07:52	-	-	-	-	-	-
LUIDJA	06:47	08:03	08:03	09:17	15:10	15:50	17:12	18:20	19:54
VISKOOSA	06:57	08:15	08:15	09:26	15:20	16:00	17:21	18:30	-
KÕRGESSAARE	06:59	08:17	08:17	09:28	15:22	16:02	17:23	18:32	20:02
LAUKA	07:02	08:20	08:20	09:31	15:25	16:05	17:26	18:35	20:05
KÕRGESSAARE	07:06	08:24	08:24	09:35	15:28	16:08	17:29	18:38	20:09
MUDASTE	-	08:30	-	-	-	-	-	-	-
KOIDMA TEE	+	-	-	-	-	-	-	-	-
MALVASTE TEE	07:15	08:32	08:32	09:43	15:36	16:16	17:37	18:46	20:17
KÄRDLA *	07:24	08:42	08:42	09:52	15:46	16:26	17:46	18:55	20:26

Liini nr.	6371
PÄEV	E - R
EMMASTE KOOL	15:00
LEPIKU	+
SÕRU	15:05
TOHVRI	15:08
VIIRI	15:13
LASSI	15:26
NURSTE	15:32
ÕNGU	15:40
NURSTE	15:48
EMMASTE	15:59

Liini nr.	6381
PÄEV	E - R
LASTEAE	16:25
EMMASTE	16:26
EMMASTE KOOL	16:30
LEPIKU	+
SÕRU	16:34
TOHVRI	16:38
VIIRI	16:44
EMMASTE s.	16:48
EMMASTE v.	16:55
NURSTE	17:06
ÕNGU	17:14

Liini nr.	6541
PÄEV	E - R koolipäevadel
KÄRDLA *	07:50
MALVASTE TEE	07:59
KIDASTE küla	+
ROOTSI	08:09
KÕRGESSAARE	08:11
VISKOOSA	08:15
PÖLLU TEE	08:16
KÕRGESSAARE	08:18
LAUKA kool	08:21
ISABELLA küla	+
LAUKA kool	08:27

Liin	Nõudepeatused
6571	Kaderna, Haldi, Mänspää, Tuuliku, Õngu
6481	Õngu, Tuuliku, Mänspää, Haldi, Kaderna
6572	Kaderna, Haldi, Mänspää, Tuuliku, Õngu
6415	Õngu, Tuuliku, Mänspää, Haldi, Kaderna
6501	Suurepsi, Salumetsa, Kaleste, Metsavahi, Kalana
6502	Kalana, Metsavahi, Kaleste, Salumetsa, Suurepsi ja Mudaste, Malvaste
6513	Kidaste küla kruusatee äärsed peatused, Suureranna küla ning Suurepsi, Salumetsa, Kaleste, Metsavahi, Kalana
6514	Kalana, Metsavahi, Kaleste, Salumetsa, Suurepsi ja Ülendi, Männi, Nimetu, Kiduspe, Suureranna
6517	Alates Jõeranna peatusest
6518	Kalana, Metsavahi, Kaleste, Salumetsa, Suurepsi ning Kidaste küla kruusatee äärsed peatused
6573	Emmaste kool, Viiri, Pärna, Sõru
6575	Alates Selja peatusest
6414	Alates Emmaste koolist
6401	Emmaste kool - buss sõidab Emmastest koolini, kui bussis on sinna sõita sooviv reisija
6551	Jõeranna, Paope, Rooli, Luidja

* Kärkla bussijaam

Kollasel taustal märgitud nõudepeatus, mis läbitakse reisija(-te) olemasolul bussis või ettetellimisel.

Nõudeliinide info ja ettetellimine: +372 58 558 338 (Hansa Bussiliinid AS Hiiumaa infotelefon)

Kärkla bussijaam: E - R 08:00 - 13:00 ja 14:00 - 17:00, telefon +372 463 1188

Riigipühadel kehtib pühapäevae sõidugraafik! Erandiks on liinid 6561 ja 6562, mis on käigus ka vastava nädalapäeva riigipühal.

Reisiplaneerija: web.peatus.ee

Bussinfo ja koondsõidugraafik on kättesaadav ka Hiiumaa valla kodulehel aadressil: <https://vald.hiiumaa.ee/bussid>

s. - peatusesse saabumine

v. - peatusest väljumine

Soodsad kiirkompostrid tulekul

Hiiumaa vallavalitsus sai keskkonnainvesteeringute keskuselt taotlusele positiivse vastuse: KIK toetab 100 koduse kiirkompostri soetamist.

Kompostrid on mõeldud eramajadele ja kuni nelja korteriga korteriühistutele biojäätmete kompostimiseks

ning neid saab osta turuhinnast mitu korda soodsamalt. Vallavalitsus annab lähiajal teada täpsemad tingimused.

Kompostrite kasutusele võtmine parandab biojäätmete kogumise ja kompostimise tingimusi ning aitab kaasa jäätmete liigiti kogumisele.

Hiiumaa vald asbestijäätmete kogumiseks toetust ei saanud

Keskkonnaministeerium selgitas välja Eestis kasutuses oleva asbesti sisaldavate toodete koguse, et paremini planeerida asbesti sisaldavate jäätmete kogumist.

Infokorje Hiiumaal näitas selget huvi eterniidijäätmete kogumise vastu. Seetõttu esitas vallavalitsus keskkonnainvesteeringute keskuse (KIK) jäätmekke vältimise ja eterniidi kogumise toetusvooru taotluse 250 tonni eterniidijäätmete kogumiseks Hiiumaa vallas. Projekti „Eterniidi kogumine Hiiumaa elanikkonnalt“ taotlus kahjuks sel korral rahastust ei saanud.

Esitatud taotluste maksumus ületas vooru eelarvet üle nelja korra. Taotluse rahastamise otsusel võeti arvesse, kas Hiiumaa on viimase kolme aasta jooksul eterniidi kogumiseks toetust saanud. Eelistasid neid piirkondi, kus varem pole seda ette võetud.

Projekti keskkonnakaitse mõju osas oli eelis toetust saada Ida-Virumaal või Kagu-Eestis (Põlvamaa, Valgamaa, Võrumaa) tehtavate eterniidijäätmete kogumise projektidel.

Liikle talvistel teedel ohutult

OTTO GRÜNBERG
Kärdla politseijaoskonna piirkonnapolitseinik

Külmad ilmad on endaga kaasa toonud heitlikud teeolud ning paraku tundub, et mõned autojuhid ei tule enam oma sõiduvahendi juhtimisega toime. Autojuhina olen linnas sõites siin-seal näinud jälgi sellest, kuidas talvised teed paljudele üle jõu käivad. Libedus on juhtinud sõidukeid oma sõidurajalt kõrvale nii ristmikel kui ka sirgetel lõikudel, samuti ei tulda vahetevahel ohutu manööverdamisega toime näiteks Nes-te, kiriku ja Sõnajala parklas. Vaatame üle mõned sõiduvõtted, mis aitavad meil kõigil terve nahaga koju jõuda.

Enne liiklusse minekut veendu, et sõiduk oleks tehniliselt korras, pööra erilist tähelepanu talverehvide seisundile. Kontrolli rehvide jääkmustri sügavust ning rehvirõhku. Varu aega, et puhastada sõiduk lumest ja jääst. Talvised teed ei ole nii andestavad kui suvine kuiv asfalt!

Kui oled valmis sõitu alustama, vali sõiduviiis, mis ennetaks järske manöövreid. Ole gaasiga konservatiivne ning ära pööra rooli rohkem

peale, kui rattad juba pöörde lõppu on suunatud. Kui sõidukit on raske juhtida, oled liiga suure kiiruse valinud.

Liikluses olles on kõige olulisem käituda viisil, mida teised liiklejad mõistavad. Ettearvatult käituv liikleja võtab teistelt võimaluse ohuolukordi ette näha või neid ära hoida. Samas ei suuda ta enam enda ja teiste ohutust ka ise tagada. Selleks, et kõigil liiklejatel oleks ohuolukordades mingi taganemistee, on lisaks turvalisele liikluskeskonnale loodud ühiskondlikult heakskiidetud käitumisjuhend, mis liiklusseaduse nimel kannab. Selle tundmine on sõiduki juhtimise eeldus alates autokoolist kuni elulõpuni.

Tasub ka silmas pidada, et igasugune käitumine, mis võib takistada liiklust, ohustada teisi inimesi või nende vara, on keelatud ja karistatav juba enne, kui keegi auto ära lõhub või haiget saab. Kui mõnikord on inimesed umbusklikud eakamate autojuhtide võimete suhtes, siis praegune olukord paneb mõtlema, millist eeskuju nooremad autojuhid ise näitavad.

Käituge liikluses vastutustundlikult ning hoidke oma kogukonna liikmeid!

Hajaasustuse programmi taotlusvoor avatud 1. veebruarist 1. aprillini

Riigi tugiteenuste keskuse programmi eesmärk on tagada hajaasustusega maapiirkondade peredele head elutingimused ja aidata seeläbi kaasa elanike arvu püsimisele hajaasustusega maapiirkondades. Toetuse abil on võimalik välja ehitada veevärk ja kanalisatsioon, teha korda koduõuest suurele teele viiv juurdepääsutee või paigaldada autonoomseid elektrisüsteeme. Projektide teostumisse panustavad võrdselt nii riik, kohalik omavalitsus kui ka taotleja.

Maksimaalne toetus majapidamisele on 6500 eurot. Toetuse osakaal projekti maksumusest on maksimaalselt 67% ja omafinantseering vähemalt 33%.

Tingimused

- Taotleja alaline elukoht on taotluse esitamise aasta 1. jaanuarist hajaasustusega maapiirkonnas asuv majapidamine.
- Taotleja elukoht on rahvastikuregistri andmete kohaselt katkematult taotluse esitamise aasta 1. jaanuarist majapidamine, millele projekti- ga toetust taotletakse.

- Taotlejal ei tohi olla riiklike maksude võlga, välja arvatud juhul, kui see on ajatatud.
- Projektil võib olla ka kaastaotleja(id). Kaastaotlejale kehtivad samad tingimused, mis taotlejalegi.
- Taotluse esitamise päeval peab eelmise toetuse kasutamise aruanne olema kohaliku omavalitsuse poolt kinnitatud.
- Projekti ajalise kestuse arvestus algab toetuslepingu sõlmimisest ja projekti elluviimine peab olema lõppenud 31. oktoobriks 2023.
- Toetust on võimalik taotleda kohalikust omavalitsusest, kes pakuvad taotlejale ka vajalikku informatsiooni meetme tingimuste kohta.

Toetatavad tegevused

- Majapidamises joogivee kättesaadavuse tagamine.
- Elamu heitvee nõuetekohase kanaliseerimist tagava süsteemi rajamine.
- Aasta läbi ligipääsetava juurdepääsutee rajamine.

- Leibkonna vajadustele vastava autonoomse elektrisüsteemi rajamine (tingimused, et majapidamine ei ole liitunud elektrivõrguga).

Info ja erisused eelmistest aastatest

- Puuduvad eelistatud sihtrühmad. Lähtuvalt kohalikest vajadustest on KOVil õigus kehtestada toetuse andmisel eelistatud sihtrühmad.
- Toetust ei anta samadele tegevustele. Näiteks kui majapidamine on saanud viimase viie aasta jooksul toetust suurkaevu rajamisele ja nüüd küsib filterüsteemile, siis seda ei saa, kuna kuuluvad sama tegevuse alla – majapidamises joogivee kättesaadavuse tagamine.
- Sularahas ei arveldata. Projekti raames tehtud kulud tuleb välja maksta toetuse saajale või kaastaotlejale või nende lähisugulasele või hõimlasele kuuluvalt pangakontolt või korterelamute puhul ka vastava korteriühistu pangakontolt.
- Tööd lõppevad kasutusloaga.

Kui välja arvata kinnise reoveemahuti paigaldamine, mis võib lõppeda ehitusteatisega, tuleb tööde lõppedes taotleda kasutusluba. Kasutusluba eeldab teostusjoonist.

- Hinnapakkumiste tähtaeg. Võrreldavad hinnapakkumised peavad kehtima vähemalt kuus kuud.

Taotlusi võtavad vastu kõik osavallavalitsused oma ruumides või e-posti teel. Taotluse vormid on olemas kohapeal või leiad need RTK kodulehelt.

Hajaasustuse programmi taotlusi võetakse tänavu vastu 1. veebruarist 1. aprillini allkirjastatuna paberil või digitaalselt osavallavalitsuses üle Hiiumaa:

- Emmaste osavallas: Joosep Niit joosep.niit@hiiumaa.ee;
- Kõrgessaare osavallas: Üllar Laid yllar.laid@hiiumaa.ee;
- Käina osavallas: Veronika Kaevandes veronika.kaevandes@hiiumaa.ee;
- Pühalepa osavallas: Reet Nisumaa reet.nisumaa@hiiumaa.ee.

Hiiumaal saavad elektritootjana liituda vaid oma tarbeks tootjad

2022. aastast saavad Hiiumaal elektritootjana liituda vaid oma tarbeks tootvad ettevõtted ja kodumajapidamised. Uued liitujad praegu elektrienergiat võrku tagasi müüa ei saa. Elektri varustuskindlust see ei mõjuta, Hiiumaal on Eesti kõige töökindlam elektrivõrk.

Elektrilevi võtab taotlusi vastu ja väljastab pakkumisi ainult neile Hiiumaal elektritootjana liituda soovijatele, kes kasutavad toodetud elektrit oma majapidamise tarbeks ja elektrienergiat võrku tagasi ei anna. Olemasolevate tootjate jaoks midagi ei muutu.

Elektrilevi jaotusvõrgus Hiiumaal puudub uute elektritootmiskuste võrguga ühendamiseks võrguteenuse osutamiseks vajalik edastamisvõimsus. Iga järgneva tootmisvõimsuse ühendamiseks Hiiumaale on vaja teha võrgu ümberehitustöid maksumusega umbes üheksa miljonit eurot, mis võimaldaks võrku liita veel 4 MW tootjaid.

Vallavanem Hergo Tasuja sõnul suhtleb vald nii Elektrilevi kui ka majandus- ja kommunikatsiooniministeeriumiga, et otsida võimalus asi kiiremas korras lahendada ehk Hiiumaale vajalik investeering teha. Ühe võimalusena näeb Tasuja riikliku regionaalpoliitilisi meetmeid. Alternatiiv on vallavanema sõnul kasutada regionaalarengu fondi vahendeid. „Usun, et vajalikkusest saadakse ka ministrite tasemel aru ning peagi on võimalik lahendusele jõuda,“ tõdes Tasuja.

Volikogu otsustas Männamaa raamatupunkti sulgeda

Volikogu otsustas jaanuarikuul istungil Käina raamatukogu Männamaa teeninduspunkti sulgeda.

Männamaa teeninduspunkt on seni avatud olnud ühel päeval nädalas kell 10–17. Külastajate ja laenutuste arv on teeninduspunktis langenud aastast aastasse, 2020. aastal oli teeninduspunktis vaid 280 külastust, võrdluseks Käinas seevastu 17 780 külastust. 2020. aastal laenutati Männamaa teeninduspunkti 451 raamatut. Registreeritud lugejaid on Männamaal 32. Enamik Männamaa teeninduspunkti külastajatest on lugejad ka Käina raamatukogus.

Möödunud aasta novembrikuu uuringute põhjal polnud Männamaa teeninduspunkti lugejatest ainult neli Käina raamatukogus varem käinud, neist kaks registreeritud.

risid end detsembris Käinas se lugejaks. Kokkuleppel lugejatega tuuakse nad peale Männamaa teeninduspunkti sulgemist paar korda kuus Käina raamatukokku.

Männamaa teeninduspunkti sulgemist toetas Käina raamatukogu nõukogu ja Käina osavallakogu.

Männamaa teeninduspunkt on alates 1. jaanuarist ajutiselt suletud töötaja lahkumise tõttu.

Volikogu kinnitas uue struktuuri

Volikogu kinnitas jaanuarikuul istungil Hiiumaa vallavalituse ja osavallavalitsuste uue struktuuri.

Kantslei koosseisu lisandub aprillist uus ametikoht korrakaitseametnik, kes tegeleb järelevalvaga, lisaks kriisikomisjoni ning turvalisuse nõukogu koordineerimisega.

Seoses abivallavanemate kohtade loomisega moodustatakse kolme osakonna asemel kaks valdkondlikku üksust: haridus- ja kultuuriosakonnast ning sotsiaallosakonnast saab valdkondlik üksus haridus- ja kultuur-sotsiaal ja arenguosaonnast üksus planeerimise, arendamise ja kommunikatsiooniosakonda, mis on senise avalike suhete osakonna uus nimi.

Osavaldades ühtlustuvad sekretäride tööülesanded ja

tavate osakondade juhatajate kohad. Samas lisandub haridusspetsialisti ja sotsiaaltööspsialisti ametikoht. Arenguosaonnast juhataja ning arendusspetsialisti ametikoha baasil tuleb ametikoht arenguspsialist-projektijuht.

Noorsootöötaja ametikoht väheneb 0,5 kohani, nagu see tegelikult on ka praegu täidetud.

Senise arenguosaonnast koosseisust liigub ühistranspordispsialist vallavanema otsealluvusse, hankespsialist vallakantslei koosseisu.

Vallakantslei koosseisust liiguvad IT-spetsialistid kommunikatsiooniosakonda, mis on senise avalike suhete osakonna uus nimi.

Osavaldades ühtlustuvad sekretäride tööülesanded ja

koormused. Maaspetsialist jagab töökoormust Kõrgessaare ja Kärdla vahel senise 0,3 ja 0,7 asemel 0,5 ja 0,5.

Struktuurist liiguvad ära katlakäitajate töökohad, kuna need ei ole valla juhtimisega seotud.

Muudatused jõustuvad järgemööda: vallavalitsuse sisesed ümberkorraldused jõustusid juba 21. jaanuaril, osakondade ümberkorraldamisega seotud muudatused 1. aprillil, katlakäitajatega seonduv 1. mail ehk kütteperioodi järel ning Pühalepa ja Käina osavalla sekretäre puudutatavad muudatused vastavalt 1. aprillil ja tulevasta 1. jaanuaril.

Kõik kontaktid on ajakohased valla veebilehel: <https://vald.hiiumaa.ee/teenistujad>.

Mittetulundusliku tegevuse toetuse taotlemise tähtaeg 1. veebruaril

1. veebruarini saavad mittetulundusühingud ja seltsingud taotleda toetust oma tegevuste ellu viimiseks. Tegevustoetus on sihtotstarbeline valla eelarvest antav toetus taotleja regulaarsete toimingutega seotud tegevuskulu katmiseks samal aastal ja kohaliku küla- või selt-sielu edendava ürituse korraldamiseks.

Uuri lisa: „Hiiumaa valla mittetulundusliku tegevuse toetamise kord”,

www.riigiteataja.ee/akt/424092019024.

Taotlusvormi leiad Hiiumaa valla veebilehelt vald.hiiumaa.ee/mtude-toetused.

Taotlus tuleb esitada tegevustoetuse saamiseks tegutsemisjärgse osavalla valitsusele. Juhul kui vabaihendus teatatakse mitmes osavallas, esitatakse toetustaotlus proportsionaalselt mitmele osavallale.

Lisainfo: Eve Ellermäe tel 5884 0790, eve.ellermac@hiiumaa.ee.

Vallavalitsus esitab riigile kiire interneti küladesse viimise soovitud

Hiiumaa vallavalitsus otustas 5. jaanuari istungil saata majandus- ja kommunikatsiooniministeeriumile (MKM) nimekirja küladest, kuhu soovib esmajärjekorras viia kiire interneti. Nimekirjas on Allika, Aruküla, Emmaste, Esiküla, Harju, Hausma, Hellamaa, Kalana, Kolga, Luguse, Mäeltse, Paope, Reigi, Ristivälja, Sarve, Soonlepa, Suureranna, Taguküla. MKMi info põhjal asub nendes külates kokku 839 toetuskõlblikku aadressi.

Suhtlusest sideoperaatoritega on vallas info, et sideoperaatorid plaanivad Hiiumaal liitumisvõimalusi välja ehitada ka lisaks riigihankele, kuid need plaanid pole veel kinnitatud.

MKM on palunud omavalitsustel valida välja need külad, kus lairibataristu rajamine on esmajärjekorras vajalik. Ministeerium hakkab plaani järgi kaks korda aastas korraldama hanket, et minna edasi lairiba ehitamisega maapiirkondadesse. Selle aasta esimene hange on riigil plaanis teha aasta esimeses kvartalis.

Hiiumaa abivallavanem Üllar Laid rääkis, et vallavalitsus valis külad välja lähtudes mitmest põhimõttest:

- Arvutuslik liitumispunkti hind. Liitumispunkti hinnad arvestas valla tellimusel välja AS Connecto mõõdnud aastal.

Käina osavalla valitsus kuulutab välja konkursi noore pere korteritele

- Hiiumnt 1d–1, üldpind 36,8 m², baasüürihind 5 eurot/m²
- Hiiumnt 1d–6, üldpind 55,5 m², baasüürihind 5 eurot/m²
- Hiiumnt 1c–1, üldpind 62,4 m², baasüürihind 5 eurot/m²

Soodustingimustega saab tutvuda: „Munitsipaalaluruumi kasutusse andmise ja kasutamise kord Hiiumaa vallas“, <https://www.riigiteataja.ee/akt/429012020008?leiaKehtiv>.

Avaldusi ootame 7. veebruarini 2022 aadressil kaina@hiiumaa.ee.

Info: tel 5349 0389, 462 2883.

Vabatahtlik seltsiline toob päeva rõõmu!

Eelmise aasta septembris algas taas kaheaastane tegevusprogramm vabatahtlike seltsiliste kaasamiseks sotsiaalhooldekande süsteemis. Eelkõige selleks, et üksi elavad inimesed saaksid suhelda ning et leida vabatahtlikke, kes oleksid abivajajatele toeks.

Mis on seltsilise tugitegevused?

Paljudel eakatel ja erivajadustega inimestel, kes elavad

omas kodus, käib kord-paar nädalas abiks hooldustöotaja. Need on palgalised sotsiaaltöötajad, kes aitavad toime tulla eluks esmavajalikkuga, millega inimene tervise või ea tõttu üksik hakkama ei saa, alates koristamisest ja pesu pesemisest kuni toiduainete koju toomiseni.

Hooldustöötajad ei ole aga seltsilised – eeskätt seetõttu, et neil pole aega kliendiga niisama juttu ajada ega kohvi juua.

Elektri-, gaasi- ja küttearvete hüvitamine kuni keskmise sissetulekuga peredele

Energia hinnatõusu tõttu kompenseeritakse uue toetusena kuni keskmise sissetulekuga peredele osaliselt eluruumide elektri-, gaasi- ja küttekulud.

Hiiumaa vald alustas taotluste vastuvõtmist 11. jaanuaril.

Toetuse saaja

Toetust on õigus saada ükski elaval inimesel või perekonnal, kelle kuu keskmine netosissetulek on perioodil, mille eest toetust taotletakse, võrdne perekonna toetuse maksimise piiriga või alla kehtestatud toetuse maksimise piiri, mis pere ühe inimese kohta on 1126 eurot kuus.

Perekonna toetuse maksimise piiri arvutamiseks liidetakse iga perekonnaliikme toetuse maksimise piir järgmiselt:

- pere ühe täiskasvanud inimese kohta arvestatakse toetuse maksimise piir koefitsiendiga 1;
- iga järgmise taotluse esitamise ajal vähemalt 14 aastase perekonnaliikme kohta arvestatakse toetuse maksimise piiri koefitsiendiga 0,5;
- iga taotluse esitamise ajal alla 14 aastase lapse kohta arvestatakse toetuse maksimise piiri koefitsiendiga 0,3;
- perekonnaliikmeteks loetakse isikud, kes elavad samas eluruumis ja keda seob ühine majapidamine;
- netosissetulekute hulka kuuluvad palgatulu, sh välismaalt saadud palgatulu; ettevõtetulu; kasu vara võõrandamisest; renditulu ja litsentsitasud; intressid ja dividendid; pensionid, stipendiumid, toetused, preemiad ja hasartmänguvõidud; kindlustushüvitised ja väljamakset pensionifondist; madalak maksumääraga territooriumil asuva juriidilise isiku tulu.

Toetust on võimalik taotleda vaid oma alalise elukohaga seotud kulude hüvitamiseks:

- kui alaline elukoht erineb rahvastikuregistrijärgsest elukohast, tuleb taotlus elukohaga seotud kulude hüvitamiseks esitada oma rahvastikuregistrijärgsele valla- või linnavalitsusele;
- Hiiumaa vallavalitsuse kaudu on energiatoetust võimalik taotleda ainult Hiiumaa valla registreeritud isikutel (vähemalt ühe pereliikme elukoht peab olema rahvastikuregistris Hiiumaa vald).

Hüvitatavad kulud

Toetust makstakse 80 protsendi ulatuses energia koguhinnast, mis ületab kuu keskmisena järgmisi väärtusi:

- elekter 120 eurot/MWh (12 s/kWh);
- gaas 49 eurot/MWh (4,9 s/kWh);
- kaugkütte 78 eurot/MWh (7,8 s/kWh), aga mitte vähem, kui oli kaugkütte hind taotleja võrgupiirkonnas 2021. aasta jaanuari lõpu seisuga.

Nimetatud määrad sisaldavad tarbitud energia tasu, taastuvenergia tasu, aktsiisi, võrgutasu ja käibemaksu.

Toetuse kalkulaator

Arvuta spetsiaalse kalkulaatoriga välja, kas Sinu perel on võimalik toetust taotleda: www.rahandusministeerium.ee/et/energiakulude-huvitamine. Kalkulaatoris saab arvestusi teha täpsühikutes.

Toetuse taotlemine

Toetust on õigus taotleda energia tarbimise kulude osaliseks katmiseks perioodi september 2021 kuni märts 2022 eest. Toetust makstakse tagasiulatuvalt mitte rohkem kui viie kuu eest. Toetust saab taotleda tagasiulatuvalt mitte kuu eest ühe avalduse esitamisega. Nt jaanuaris 2022 saab taotleda toetust 2021 septembri, oktoobri, novembri ja detsembri tarbimise alusel koostatud arvete osas.

Taotlusi saab esitada 31. maini 2022.

Toetuse taotlemiseks tuleb esitada:

- andmed perekonnaliikmete sissetulekute kohta, sh tõendid makstud elatise ja täitemenetluses kinni peetud summade kohta nende olemasolu korral ning vajaduse puhul asjakohased pangakontode väljavõtted perioodi kohta, mille kulude katmiseks toetust taotletakse;
- eluruumi energiatarbimist tõendavad dokumendid energia liigi kohta, mille kulude katteks toetust taotletakse. Arved peavad sisaldama tarbitud energiat (kWh või MWh või m³) ning selle maksumust eurodes;
- juhul kui pere alaline elukoht erineb rahvastikuregistrisse kantud elukohast, siis tegeliku elukoha kasutamist tõendavad dokumendid;
- üüripinnal elaval perekonnal esitada vastav kehtiv üürileping.

Taotlusvormid

- Taotlusvorm e-teeninduses <https://piksel.ee/spoku/hiiumaa/index.php?module=207&op=>.
- Taotlusvorm veebilehel vald.hiiumaa.ee.

Taotlusi saab esitada

- E-teeninduskeskkonnas <https://piksel.ee/spoku/hiiumaa/index.php?module=207&op=> (vajalik ID-kaart, mobiil-ID või Smart-ID).
- Kärdlas E-N kl 9–12 ja 13–16 Nelja Nurga galeriis (Keskväljak 5a Kärdlas, sissepääs hoone küljeuksest).
- Kõigis osavallamajades eteregistreerimisel:
- Kärdlas osavalla sotsiaaltöõspetsialist Pille Alevi, tel 4636 094, 505 5746, e-post pille.alevi@hiiumaa.ee;
- Kõrgessaare osavalla sotsiaaltöõspetsialist Pille Näksi, tel 5855 3736, e-post pille.naksi@hiiumaa.ee;
- Emmaste osavalla sotsiaaltöõspetsialist Liia Rull, tel 462 2441, 5300 0835, e-post liia.rull@hiiumaa.ee;
- Käina osavalla sotsiaaltöõspetsialist Heli Tuisk, tel 462 2883, 5349 0389, e-post heli.tuisk@hiiumaa.ee, sekretär Anne Sarapuu, tel 462 2888, e-post anne.sarapuu@hiiumaa.ee;
- Pühalepa osavalla sotsiaaltöõspetsialist Urme Soonvald, tel 463 6844, 521 0997, e-post urme.soonvald@hiiumaa.ee.

Lisainfot saab osavaldade sotsiaaltöõspetsialistidelt.

Toetuse väljamaksmine

Toetuse andmine otsustatakse maksimaalselt 35 tööpäeva jooksul nõuetekohase taotluse esitamistest ja toetus kantakse üle taotleja soovitud arvel-duskontole seitsme tööpäeva jooksul positiivse otsuse tegemisest arvates.

Toetuse ülempiir kõigi energiakulude peale kokku on 500 eurot kuus, alampiir 10 eurot kuus:

- kui toetust taotletakse mitte kuu peale korraga, suureneb ülempiir vastavalt;
- kui toetuse summa ühes kuus jääb alla 10 euro, siis toetuse väljamakset ei tehta.

Vaata ka:

Riigihalduse ministri 23. novembri 2021 määrus nr 31 „Energiahinna tõusu leevendusmeede vähemkindlustatud peredele”.

HIIUMAA SOTSIAALKESKUS
Kõrgessaare päevakeskuses
• Esmaspäeviti kl 15–16 tervisevõimlemising
• Kolmapäeviti kl 13–14.30 seniortantsuring
• 1. veebruaril alates kl 8.30 pediküür. Eelnev registreerimine Heli tel 5333 9472.
• 4. veebruaril väljasõit Käina ujulasse, ujulas viibimine kl 12–14: jõusaali kasutamine, vesivõimlemine kl 12.30. Osavõttust teatada Heli tel 5333 9472. Osalus-tasu 5 eurot. Transport: 11.05 Kõrgessaare, Lauka, 11.10 Viskoosa, 11.30 Kärdlas.
• 7. veebruaril alates kl 12 ja 8., 9.veebruaril alates kl 9 massaaž. Registreerimine Maiu kaudu tel 5348 6941.
• 8. veebruaril kl 10 kokkamine eakatega
• 15. veebruaril alates kl 8 juuksur. Registreerimine Sirje Vaku tel 5666 2317.
• 17. veebruaril kl 13 koosviibimine. Transport: 12.15 Rootsi, Pihla, 12.30 Lauka, Viskoosa
• Kõrgessaare päevakeskuses saab pesta pesu ja käia duši all, enne kokku leppida Inna tel 504 2292.
• Kolmapäeviti ja reedeti kl 10–14 saab tervisemajas saunas käia, tunnihind 5 eurot. Leiliruum mahutab kuni kolm inimest. Eraldi saunaruum meestele ja naistele. Sauna kasutamiseks enne kindlasti kokku leppida Arturi tel 505 5732.
Omasteholdajad
• 8. veebruaril kl 15 Hellamaa perekeskuses, 17. veebruaril kl 15 sotsiaalkeskuse tegevustoas. Täpsem info Raili tel 5308 1035.

MEIE SEAST ON LAHKUNUD

KALJU AUNPUU
AIGAR ELLER
ELVE MILTER
ÕILME SÄRGLEP
LAINE KÜTTIM
HILJA HIIS
SENDE LIPU
MILVI ALTMETS
LINDA SISASK
VELDA-CHARLOTTE PARVEI
HINGE MARIPUU
RAUNO ALTEMENT
PEEP LIIBER
TOOMAS TUBALA
JUHAN TÄÄKRE

Kaastunne lähedastele

koordinaator Ingrid Purge, kelle kaasabil seltsilise vajajad ja vabatahtlikult seltsi pakkujad kokku viiakse.

Seltsilisteks oodatakse inimesi alates 16. eluaastast, ülemist eapiiri ei ole. On igati mõistetav, kui noorem pensionär pakub seltsi vanemale või sõbranna sõbrannale. Ka telefon ja televiisor on tublid seltsilised, aga silmast silma vaatamist ja inimese ärakuulamist need ei asenda.

Et abivajajatest teada anda ja seltsi pakkujatest teada saada, tuleks Ingrid Purgega telefonil 5695 4846 ühendust võtta. Samuti saab oma soovist märku anda kodulehel www.kodukant.ee/seltsiline.ee või sydamepesa@gmail.com.

Vabatahtlikuks seltsiliseks olemise puhul on kõige tähtsam siiras soov ning huvi eakaid ja erivajadustega inimesi oma toetuse, aja ja sõprusega aidata.

TULEKUL HIIUMAAL

- ☉ **L, 29. jaanuaril**
kl 9 Kärkla Cup 2022 korvpallis Hiiumaa spordi-keskuses
kl 14 korvpallivõistlus Hiiumaa spordikeskuses: KK Askus vs. Terminal
- ☉ **P, 30. jaanuaril**
kl 17 Kärkla kammerkoori ja Kärkla põhikooli mudilaskoori kontsertkohtumine „Me hoiame nõnda ühte” Kärkla kirikus. See on tore kontsertkohtumine kahe koori vahel, kus piltlikult ulatatakse üksteisele terekäsi ning kammerkoori juhatab sel korral hoopis Raul Talmar. Kärkla põhikooli mudilaskoori juhatab Raili Kaibald
kl 9 Kärkla Cup 2022 korvpallis Hiiumaa spordikeskuses, täpsem info Hiiumaa korvpalli Facebooki lehel
- ☉ **N, 3. veebruaril**
kl 16 Urve Tõnnuse isikunäituse „Naise vägi” avamine Kärkla kultuurikeskuses
kl 17 Eesti andeka noore maalikunstniku Johanna Mudisti maalinäituse „Lugusid olemisest II” avamine Nelja Nurga galeriis
kl 18 Kontsert Kärkla muusikakooli saalis: Tähe-Lee Liiv (klaver), Valle-Rasmus Roots (tšello). Kavas Foure, Grieg, Ravel, Piatti
- ☉ **L, 5. veebruaril**
kl 14 korvpallivõistlus Hiiumaa spordikeskuses: KK Askus vs. Rapla
- ☉ **R, 11. veebruaril**
kl 19 Jazzliit ja Kork LIVE: Nikita Korzoun Trio šampanjabaaris Kork
- ☉ **L, 12. veebruaril**
kl 17 popfolgi tantsurühm Uppsar ja ansambel Antsud Hiiumaa spordikeskuses. Fantaasiarikas muusikaline tantsuetendus „Üle vee – Leigri lugu”. Folkmuusikal räägib meile ammu ajast väikeses saarekülas, kus elatakse igapäeva-elu ja tehakse suviseid toimetusi. Ühel suveõöl satub Leiger kokku metshaldjatega ning lõkkele löövad ootamatud tunded. Vanemate külaelanike manitsustele vaatamata satub loo peategelane müstiliste olevuste lummusesse. Seda on raske kõrvalt vaadata tema väljavalitud Maril. Loost ei puudu traagiline torm ega koomiline külarahvas. Piletid 8–14 eurot müügil Kärkla kultuurikeskuses, fienta.com või enne etendust kohapeal
- ☉ **P, 13. veebruaril**
kl 10–20 saalihoki esiliiga etapp Hiiumaa spordikeskuses
- ☉ **L, 19. veebruaril**
kl 14 korvpallivõistlus Hiiumaa spordikeskuses: KK Askus vs. Taltech. Algusaega kontrollida tel 5744 6644
- ☉ **N, 24. veebruaril**
kl 12 Eesti Vabariigi sünnipäevale pühendatud rahvamatk algusega Kõrgessaare vaba aja keskuse (Kõrgessaare tervisemaja) juurest
kl 13 Eesti Vabariigi hümn laulmine Reigi pastoraadi juures kammerkoor Collegium Musicale eestlaulmisel
kl 14 Eesti Vabariigi 104. sünniaastapäeva kontsertaktus Kõrgessaare vaba aja keskuses. Esineb kammerkoor Collegium Musicale dirigent Endrik Üksvärava juhtimisel. Oodatud on kõik vallakodanikud ja Hiiumaa sõbrad. Kontsertaktusele järgneb kohvilaud kõigile
- ☉ **R, 25. veebruaril**
kl 19 Vana Baskini teatri etendus „Lumeroos” Kärkla kultuurikeskuses. Romantiline komöödia, kus mängivad Helgi Sallo, Voldemar Kuslap ja Harry Kõrvits. Elusügisesse jõudnud mees armastab sageli istuda pargipingil, seltsiks raamatud ja lähedal tiigis prääksuvad pardid. Näib, et vanem härrasmees on oma eluga rahul. Ühel päeval aga saabub samale pingile naine, kes pole oma eluga sugugi rahul. Lesk Eliise kohtub igal kolmapäeval kohvikus varjunime Lumeroos all meestega, kellega ta ajalehekuulutuste kaudu ühendust võtab. Lesestunud proua otsib meest, kaaslast, kellega koos saaks ehk vanaduspõlve veeta, ent pettub pidevalt. Piletid 20 ja 22 eurot müügil kultuurikeskuses, Piletilevis ja Piletimaailmas

Hiiumaa Teataja, Hiiumaa valla väljaanne
Toimetajad: Liina Siniveer, tel 5386 7606, Károlyn Kivistik
Kujundus ja küljendus Katri Henga Trükikoda Kroonpress
Hiiumaa Teataja ilmub kuu viimasel reedel.
Info ja teated järgmise kuu lehte on oodatud eelneva kuu 15. kuupäevaks:
info@hiiumaa.ee

HIIUMAA MUUSEUMID

Näitused Pikas majas

- „Kirju ühest sajandist”
- ☉ Avatud 31. jaanuarini. Näitusel tutvustatakse kirjade kirjutamist ja saatmist, kirjabereid ja ümbrikuid eri kümnenditest. Leidub näiteid kuulsatelt inimestelt, aga ka tavaliste inimeste sõnu-meid, olgu Siberist või reisilt maailma eri paikadesse. Rahvusarhiivi näituse stendid on koostanud arhivaar Astri Schönfelder. Arhiivinäitusele lisaks on välja pandud huvitavaid näiteid Hiiumaa muuseumi kogus olevatest kirjadest.
- „Vaimne pärand Hiiumaa toodetes”
- ☉ Avatud 19. veebruarini. Väljapanekul saab näha erinevate autorite poolt valminud uusi Hiiumaa pärandiga seotud tooteid.
- ☉ Autorid on Irina Tammis, Maiu Aasma, Anneli Tissari, Vendo Liit, Kalli Sein ja Sirje Eller.
- Merike Ennola-Saimre maalinäitus „Meri – mu armastus”**
- ☉ Avatud 28. jaanuarist. Tänavu maikuus saanuks Merike Ennola-Saimre 75-aastaseks. Mandrilt pärit Merike Ennola-Saimre armastas väga merd ja nii ta 1977. aastal koos abikaasa Rauliga Hiiumaale elama asus. Näitusel on esindatud töid õpinguteaja lõpust kuni loomeperioodi viimaste aastateni. Maalid on pärit erakogudest ja Hiiumaa muuseumi kogust.

Kassari muuseumimaja

- Näitus „Elu saarel. Tuli, vesi, õhk, maa”**
- ☉ Näitus heidab pilgu hiidlaste elu argipäeva nähtustele ja sündmustele ning pöördpunktidele saare ajaloo läbi nelja ürgelemendi: tuli, vesi, õhk ja maa. Kõigile teadmishimulistele suurtele ja väikestele on avatud „4 elemendi õmbluskoda”, kus saab katsete käigus ise proovida ürgelementide toimimist erinevates olukordades.
- Kappide avahoidla**
- ☉ Varahoidlaks muudetud näituseruumis saab näha toidu- ehk piimakappe, seinakappe, pesu- ja tööriistakappe, riide- ja puhvetkappe, aga ka kaalukappi, lasteaiakappi, kummutit ja krahvi öökappi.

Muuseumimajad on avatud:

- ☉ Pikk maja E–R kl 10–17, L kl 10–15.
- ☉ Kassari muuseumimaja T–L kl 10–17.
- ☉ Mihkli talumuuseum ja R. Tobias majamuuseum avatud ettelimisel.
- ☉ Muuseumide lahtiolekuaegadel on avatud ka muuseumipoed. Lisainfo: 463 2091 või info@hiiumaamuuseum.ee.

Kärkla kultuurikeskus

Näituseruumis ja sammassaalis
3.–25. veebruarini Urve Tõnnuse isikunäitus „Naise vägi”

Nelja Nurga galerii

- ☉ 3. veebruaril kell 17 avatakse Nelja Nurga galeriis Eesti andeka noore maalikunstniku Johanna Mudisti maalide näituse „Lugusid olemisest II”. Näitus jääb avatuks 26. veebruarini.
- ☉ Nelja Nurga galeriis võtab veebruaris esmaspäevast neljapäevani vallatöötaja vastu elanike energiatootuse taotlusi, seetõttu on galerii näitus vaatamiseks avatud veebruaris iga päev, v.a pühapäev.
- ☉ Avatud E–N kl 9–12 ja 13–16 (Triin Simson), R–L kl 11–15 tavapäraselt galeriina.

Tuuletorn

- ☉ Elamuskeskus Tuuletorn kutsub külla kõiki uusi ja vanu sõpru, oodatud on ka lasteai- ja kooligrupid.
- Avatud T–R kl 15–21, L–P kl 12–21. Jälgi infot Tuuletorni kodulehelt www.tuuletorn.ee ja sotsiaalmeedias. Külastusi reguleerime vastavalt Eesti Vabariigis kehtestatud piirangutele.

NB! 24. veebruaril on Tuuletorn ja kohvik Ruudi suletud.

- ☉ **Tea Martini näitus „Loodud lood” Tuuletorni galerii alal.**
Tea Martini (sündinud jaanuaris 1974 Hiiumaal) neljas isikunäitus „Loodud lood” koosneb segatehnikas looduspiltidest, mis on ainekult saanud kodusaarelt. Veidi abstraktsed tööd jätavad vaatajale ruumi ja võimaluse omaenda loo loomiseks. Tea Martin on tegutsenud aktiivse kunstnikuna viimased 15 aastat, illustraatori, kujundajana ja Hiiumaa loovisikute ühenduse HiKu liikmena. Galerii pilet on 3 eurot, lastele tasuta. Tuuletorni ekspositsiooni piletiga on näitusekülastus hinna sees.
- ☉ **Kutsume kuulama uut tuuri „Igat seltsi hiidlased Tuuletornis”.**
Tõustes merepõhjast Hiiumaa taeva korrusele, jutustab meie külastusjuht, kui mehesti rikas õieti Hiiumaa oma seltside poolest on. Broneeri tuur telefonil 5350 5028 või e-posti teel tuuletorn@hiiumaa.ee.
Tule avasta Tuuletorni muheda ja „teejuhiga”. See on audiogiid, mis juhatab teid elamuslikul rännakul Tuuletorni ekspositsioonil.
- ☉ **Seenioride kolmapäev.** Kolmapäeviti ootame Tuuletorni avastama meie seniore, kes saavad tulla ekspositsiooni vaatama soodushinnaga 6 eurot. Seenioripilet on mõeldud 65-aastasele ja vanemale huvilisele ainult kolmapäeviti.
- ☉ **Ronimissein**
Iga soovija saab Tuuletorni ronimisseinal nii-öelda Hiiumaa mägesid vallutada ja oma vaprust proovile panna. Ronimissein on värselt hooldatud. Meil on nüüd tervenisti 17 uut rada! Tule ronima!
Pane tähele – käimas on ronimisvõistluste karikasari „Noor tipu tegija 2021/2022”. Veebruari karikasari toimub 16. veebruaril. Täpsem info ja registreerimine Inna Lepikult inna.lepik@hiiu-maa.ee või 564 5777 ja Tuuletorni FB lehel.
- ☉ **Kohvik Ruudi** T–R kl 15–21, L–P kl 12–21
Kohvikus Ruudi saab nautida Hiiu kööki. Jälgi meie tegemisi Ruudi FB kaudu, kus tutvustame eripakkumisi.

Sportimisvõimalusi

- ☉ **Hiiumaa spordikeskus Kärklas:** E–R kl 13–22, L–P kl 10–20.
- ☉ **Käina spordikeskus ja ujula:** E–R kl 15–21, L–P kl 12–21, saunad avatud E–R kl 16–20.45, L–P kl 12–20.45.
- ☉ **Tuuletorni ronimissein:** T–R kl 17–21, L–P kl 12–18, broneeringud <https://tuuletorn.ee/?sektsoon=lahtiolekuajad>.
- ☉ **Pühalepa vaba aja keskus:** Suuremõisa jõusaali broneerimise link Pühalepa vaba aja keskuse Facebooki lehel.
- ☉ **Palade spordihoone:** kontakt Teet Kitkas, tel 5668 3960, teet.kitkas@palade.edu.ee.
- ☉ **Kõrgessaare vaba aja keskus:** kokkuleppel juhataja Artur Valguga, tel 505 5732, e-post artur.valk@hiiumaa.ee.
- ☉ **Emmaste spordihall:** kasutamine kokkuleppel sporditöötaja Tõnis Saarnakiga, tel 5800 8149, e-post emmastesport@hiiumaa.ee.

NB! Avatud on uus kettagolfipark Emmaste männikus.

☉ Malvestes on orienteerumise püsirajad iseseisvalt läbimiseks. Parkla ja stardikoht on Malvestes enne Randmäe puhketalu väravat, koordinaadid 59.030163, 22.580248. Rajameistrilt on kaardil 24 punkti ja neid võib läbida ükskõik millises järjekorras ja nii mitu korda, kui soovi on. Huvilistele on soovitusena 2,8 km, 4,8 km ja 8 km rada.
Kaarti saab alla laadida ja välja trükkida: <https://www.dropbox.com/s/n2me5rqlh3f3g-sy/2021-2022%20Malvaste%20püsirajad1.pdf?dl=0>.
Rajameistr töö hindamisena loodame, et iga kaardi kasutaja tasub 2 eurot Hiiumaa orienteerujate klubi kontole EE492200001120048611. Punktides on lamineeritud oranž-valged sildid punkti numbriga. Punktid on maastikul kevadeni!

RAAMATUKOGUHOIDJA SOOVITAB

Jätkame rubriiki, kus Hiiumaa raamatukoguhoidjad jagavad raamatuseisust. Seekord on soovitus kirja pannud Palade raamatukogu direktor Ene Vannas.

Kirjastuse Petrone Print raamatusari „Meie ...” jagab harivaid kogemustlugusid maaelust. Raamatud on haaravalt kirjutatud ning pakuvad häid nõuandeid taime-, looma- ja linnukasvatusest. Lugemist on nii algajale kui ka põlisele maainimesele. Raamatutest leiad äratundmisrõõmu, kandud lugemisehoos oma lapsepõlve-maale või avastad end juba vaimusilmas permapeenraid rajamas ja seemneid külvamas. Sarja raamatute autorid jagavad lugejatega oma rõõme ja muresid ning armastust looduse ja maaelu vastu.

Epp Petrone, Väike Myy (Ülle Solovjova)
„Meie taluelu. Memme nõuanded”

Raamatu kaante vahel on kahe maal elava naise kirjavahetus, teemad katavad taluelu aastaringi: aiandus, põllundus, korilus, laut, aga vahele tuleb juttu ka virvatulukestest ja hingetoidust. Epp Petrone, kirjanik, ema ja perenaine Setomaal: „Oli kummaline kevad, koroonakriisi aeg. Ühtäkki taipasin, kui vähe ma tean, kui mult internet ära võtta. Ja taipasin, mismoodi olen tüüpi-

line rabama katkestustekultuuri näide. Minu vanaema teadis poole rohkem asju kui mu ema ja mina tean ehk veerandit sellest, sest aeg muutus, elu läks kiireks, kõike sai poest, taluelukaugeid ahvatlusi oli palju. Aga mitte kunagi pole hilja juurde õppida ja rumalaid küsimusi pole olemas!”

Väike Myy, vintske memm ja suure pere vanaema Rõugõ kihelkonna veerel: „Küllap on palju neid minuealisi, kes loevad mu targutusi ja muigavad, sest teavad seda kõike. Aga meil on kohustus oma järeltulijate ees. Kuidas teha moosi, kui suhkrut ei ole? Kuidas valmistada reha, kui seda poest osta ei saa? Kuidas pinnida viikatit, kui mõni isegi ei tea, mida see sõna tähendab? Püüan Epule vastates lähendada just nendest oskustest ja teadmistest, mida oli vaja siis, kui kaubandus meile lihtsaid lahendusi veel ei pakkunud. Mõõdunud aasta ja koroonaaeg õpetas mullegi, et lihtsaid tarkusi tuleb alles hoida.”

Samas sarjas ilmunud:

Ülle Solovjova, „Meie kalkunid. Viidik, supikalkun, emakesed ... ja teised”
Krista Kivisalu, „Meie mesilased. Tuhat tüdrukut tagaaias”
Katrinn Seppa, „Meie kodulinnud. Kanakari ja lestadega bande”
Marge Salumäe, „Meie kitsed. Elu kitsenduses laiendusega lambale”
Kristel Vilbaste, „Meie maarohud. Mõõdukalt ja mõnusa!”